

ชีวประวัติและวิธีการเยียวยาทางจิตใจของพระสังฆ์ : กรณีศึกษาพระปอนพัชร์ จิรธัมโม วัดคำประมง

ณัฐนัย トイปัญญาอุค, ศศ.บ.* 〇 โลรีช์ โพธิแก้ว, ปร.ด. 〇 จิราพร เกศพิชญวัฒนา, ปร.ด.

บทคัดย่อ

พระปอนพัชร์ จิรธัมโม หรือที่ทุกคนเรียกว่า หลวงตาปอนพัชร์ เริ่มต้นเยียวยาจิตใจผู้ป่วยมะเร็งและญาติ ตลอดจนผู้ที่มีความทุกข์ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ นุลเหตุเกิดจากการที่ท่านป่วยเป็นมะเร็งหลังโพรงจมูก ทำให้ท่านทราบถึงความทุกข์ทั้งทางกายและจิตใจของผู้ป่วย และญาติ ช่วงเวลาหนึ่งดรรมาะและการปฏิบัติตามแนวทางพระพุทธศาสนาคือหนทางในการเยียวยาจิตใจที่ท่านใช้ หลังจากผ่านพ้นความเจ็บปวดนั้นมาได้ ท่านมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยมะเร็ง และญาติด้วยวิธีทางพระพุทธศาสนา

แนวทางในการเยียวยาจิตใจของหลวงตา คือ ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน ให้เวลาแก่ผู้ที่มีความทุกข์ในการเข้าใจชีวิต ให้ความรักและความเมตตาแก่ผู้ที่มีความทุกข์ ให้ธรรมะและนำปฏิบัติธรรม

Abstract

Phra Paponpatchara Jiraddhammo or Laungta Paponpat has started a psychological healing program for cancer patients, their families, and people with suffering since 2006. Since he himself once suffered from cancer of the nasopharynx, he came to understand the physical and psychological sufferings of cancer patients and their families. During the time of his illness, he healed his spirit by practicing dharma and contemplative meditation to relieve both his physical and psychological sufferings. Having overcome the painful period of his illness, he was inspired to help cancer patients and their families through Buddhist means.

* ศศ.บ. (เกียรตินิยมอันดับ ๑) วิทยาลัยศาสนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล,

นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการบริการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประสบการณ์ในการเยียวยาทางจิตใจ : กรณีศึกษาพระปอนพัชร์ จิรธัมโม วัดคำประมง จ.สกลนคร” ของนายณัฐนัย トイปัญญาอุค โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.โลรีช์ โพธิแก้ว คณะจิตวิทยา และรองศาสตราจารย์ ดร.จิราพร เกศพิชญวัฒนา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Phra Paponpatchara Jiraddhammo employed 4 types of psychological healings, which include: (1) giving general basic support, (2) conversing in length with suffering people in order to help them understand the truths of life, (3) providing love and kindness to people with sufferings, and (4) teaching dharma and leading them in dharma practice.

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

นักบวชเป็นตัวแทนของศาสนา ที่น้อมนำคำสอนทางศาสนาไว้ใช้ในการดำเนินชีวิต และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มุ่งขัดเกลาจิตใจของตนด้วยคำสอนทางศาสนา และสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นบนพื้นฐานทางศาสนาที่ตนนับถือ (Leavey, Loewenthal, & King, 2007) บทบาทของนักบวชในแต่ละศาสนา มีจุดร่วมที่เหมือนกันคือ การรักษาและดำรงไว้ซึ่งคำสอนทางศาสนา แสดงออกมาเป็นการเผยแพร่ศาสนาให้แก่ประชาชน (Leavey, et al., 2007; Peltzer, 1997) ดังนั้นนักบวชจึงดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ตนเองได้ขัดเกลาจิตใจควบคู่ไปกับการบรรลุถึงเป้าหมายโดยแสดงออกมายในหลายรูปแบบ ทั้งการเทคโนโลยีสื่อสาร การเป็นผู้นำในการกิจกรรมลัทธงค์ลงเคราะห์ด้านต่างๆ การเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนที่ตนอยู่อาศัย (Peltzer, 1997)

แม้กิจกรรมของนักบวชจะแสดงออกในหลายด้าน ทั้งทางด้านลัทธงค์ วัฒนธรรม การศึกษา หรือแม้กระทั่งทางการแพทย์ แต่จุดประสงค์หลักของนักบวชคือ การเป็นที่พึ่งทางจิตใจให้แก่นมูชาด ดังงานวิจัยของ Leavey, Loewenthal, และ King (2007) ที่ศึกษาบทบาทของนักบวชทั้งสามศาสนา คือ คริสต์ศาสนา ศาสนาอิสลาม และศาสนาญี่ปุ่นในการเป็นที่พึ่งทางจิตใจของศาสนิกชน และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการช่วยเหลือศาสนิกชน พบร่วมกับศาสนิกชนประสบปัญหาในชีวิต พวกเขาระบุเลือกที่จะเข้าพบนักบวชในศาสนาที่ตนเองนับถือมากกว่าผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตซึ่งนักบวชมีความเต็มใจและสามารถช่วยเหลือคนที่เข้ามาหาตามกำหนดเวลา สามารถขอตัวตนบนพื้นฐานทางศาสนาที่ตนเองนับถือ โดยเน้นในเรื่องของจิตใจของคนที่เข้ามาหาพบร่วมกัน แต่ถ้าผู้ที่เข้ามาหารือการหนักหนาความสามารถของตน นักบวชที่ทำการช่วยเหลือจำเป็นต้องส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านต่อไป ดังนั้นนักบวชในแต่ละศาสนาจะมีอิทธิพลต่อศาสนิกชนในหลายด้าน และนักบวชจะเข้ามายัง

มีความล้มเหลว กับลังคมที่ตนอยู่อาศัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งการเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณและผู้นำในชุมชน (Kate, Spitzer, & Koffman, 2009)

พระสงฆ์กับบทบาททางสังคม กรณีประเทศไทย

ประเทศไทยในปัจจุบันเป็นประเทศที่มีเรื่องราวในการนับถือศาสนา อย่างไรก็ตามคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่ต้นถึงปัจจุบัน (พระราชบรมนี (ป.อ.ป.ยุตโต), ๒๕๑๗; Heinze, 1988) มีผลทำให้พระพุทธศาสนาอยู่คู่กับลังคมไทยมาเป็นเวลานาน และมีบทบาทต่อลังคมในด้านต่างๆ เป็นจำนวนมาก (บรรพต วีระลัย, บุญลือ วันทายนต์ และ/or วีระลัย, ๒๕๑๗; พระราชบรมนี (ป.อ.ป.ยุตโต), ๒๕๑๗; Heinze, 1951) สถาบันพุทธศาสนาและพระสงฆ์จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการให้ความช่วยเหลือลังคมไทย โดยมีส่วนสำคัญในการกล่อมเกลาจิตใจ และในการแก้ไขปัญหาทางลัทธงค์ในด้านต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น ปัญหายาเสพติด การดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่อยู่อาศัยแก่คนไร้ที่อยู่อาศัย การเป็นที่ปรึกษาปัญหาชีวิต และการให้บริการการศึกษา เป็นต้น (พระมหาโพธิธรรม ลัตยาภรณ์, ๒๕๑๗; สมบัติ สกุลพรรณ, ๒๕๑๗; พระมหาบุญเกิด มะพารัมย์, ๒๕๑๔) แม้กระทั่งในปัจจุบัน ความสำคัญดังกล่าวยังคงมีปรากម្មอยู่ พระภิกษุสงฆ์และวัดยังต้องรับหน้าที่ในการช่วยเหลือลังคมอยู่ตลอดไป

พระคริสตุธิโมเล (อ้างใน นวรัตน์ สุวรรณผ่อง, ๒๕๑๔) กล่าวว่า ใน การช่วยเหลือลังคมนี้ที่พระสงฆ์จะทำได้โดยตรง คือ งานเยียวยาทางจิตใจเป็นหลัก ขณะที่การช่วยเหลือทางวัตถุโดยทางอ้อมด้วยการแนะนำชักจูงผู้อ่อนให้กระทำหรือนำลิงของมาบริจาคแบ่งปันกัน แต่เป็นกิจกรรมชั่วคราว การเยียวยาทางจิตใจของพระสงฆ์ที่ทำได้ คือ

๑. การให้คำแนะนำทางจิตใจเป็นที่ปรึกษา เกี่ยวกับชีวิตต่างๆ

๒. การเป็นที่พึ่งให้ความร่วมเย็นทางจิตใจ ด้วย การประพฤติดนเป็นตัวอย่าง ตลอดจนการจัดสถานที่วัดให้มีความสงบร่มเย็น

๓. การให้คำแนะนำปรึกษาด้านอื่นๆ เช่นทางวิชาการ

๔. ในสังคมชนบทที่กำลังพัฒนา พระจะเป็นผู้นำในท้องถิ่น เป็นศูนย์รวมของชาวบ้านมาทำงานร่วมมือกันในด้านต่างๆ และเป็นที่ปรึกษาให้แก่ชาวบ้านไปด้วย

๕. การลงเคราะห์บำรุงช้วัญ แสดงออกมาเป็นบทบาทในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพื่อเป็นสิ่งปลอบประโลมใจให้กับประชาชน

บทบาทของพระสงฆ์ในเรื่องการเยียวยาจิตใจให้แก่ประชาชนมีความเด่นชัดมากตั้งแต่อดีต และบทบาทนี้ยังคงดำเนอยู่จนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนวรัตน์ สุวรรณผ่อง (๒๕๔๕) ที่ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ไทยกับงานสังคมลงเคราะห์จิตเวช ผลการศึกษาพบว่าพระสงฆ์กลุ่มตัวอย่างเคยเป็นที่ปรึกษาปัญหาชีวิตต่างๆ แก่ประชาชนสูงถึงร้อยละ ๘๘.๑๔ และพระสงฆ์ส่วนใหญ่คิดว่ามีความสามารถ มีความพร้อมเหมาะสมสมที่จะช่วยเหลือประชาชนด้านปัญหาทางจิตใจ และเห็นด้วยว่าครรภ์บุพเพิ่มขึ้นในงานสังคมลงเคราะห์จิตเวชถึงร้อยละ ๙๗.๓๔ โดยใช้วิธีการพัฒนาจิตใจประชาชนด้วยหลักธรรมร้อยละ ๘๙.๑๖ งานวิจัยนี้เป็นเครื่องยืนยันความสำคัญของพระสงฆ์ในฐานะผู้นำและที่พึ่งทางจิตใจของประชาชน ประชาชนที่เป็นชาวพุทธจำนวนมาก เลือกที่จะเข้ามาพับพระสงฆ์เพื่อขอคำปรึกษาปัญหาชีวิตของพวากษา การให้คำปรึกษาของพระสงฆ์จึงมีความหมายต่อการดำเนินชีวิตของชาวพุทธ ซึ่งนิตติ์ เพชรชาติ (๒๕๔๕) ศึกษาความสามารถในการให้คำปรึกษาของพระภิกษุสงฆ์ พบว่า พระภิกษุส่วนใหญ่มีความสามารถในการให้คำปรึกษาได้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑ รองลงมา มีความสามารถ

ในการให้คำปรึกษาได้ในระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙ มีเพียงร้อยละ ๖ เท่านั้น

ผลการวิจัยข้างต้นทำให้ทราบว่า บทบาทของพระสงฆ์กับงานทางด้านการเยียวยาจิตใจมีความสำคัญและเป็นวัตถุปฏิบัติที่พระสงฆ์พึงปฏิบัติเพื่อสร้างประโยชน์สุขแก่คนในสังคม พระสงฆ์แต่ละรูปมีบทบาทที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้าน (หากยุนวงศ์ คชา, ๒๕๕๐) หนอพระรักษาชาวบ้านด้วยการแพทย์แผนโบราณ (พระมหาธاني นันทวิสาร, ๒๕๕๐) พระสงฆ์แต่ละรูปสืบได้ทำงานประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน บทบาทของพระสงฆ์หลายรูปได้กล่าวเป็นที่ยอมรับและเป็นที่รู้จักในสังคมปัจจุบัน ประสบการณ์ทางจิตใจที่พระสงฆ์ได้เรียนรู้จากการทำงาน ตลอดจนวิธีการทำงานของพวากห่าน จึงเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีความหมายต่อสังคม คนในสังคมสามารถเรียนรู้ประสบการณ์และวิธีการทำงานของพวากห่านเพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

พระปพนพัชร์ จิรธัมโม กับงานเยียวยาทางจิตใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการเยียวยาทางจิตใจของพระสงฆ์ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษากรณีพระปพนพัชร์ จิรธัมโม วัดคำประมง ต.สว่าง อ.พระโนนีคุม จ.สกลนคร พระปพนพัชร์เป็นลูกศิษย์ของ หลวงปู่สิม พุทธาจารโภ (พระญาณสิทธาจารย์) ปัจจุบันท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดคำประมง ท่านมีบทบาทเป็นที่รู้จักในสังคม ด้านการเยียวยาผู้ป่วยมะเร็งตลอดจนญาติของผู้ป่วยโดยใช้วิธีการรักษาแบบผสมผสานระหว่างแนวทางพระพุทธศาสนาควบคู่กับการแพทย์สมัยใหม่ และธรรมชาติบำบัด ท่านได้ก่อตั้งและเป็นประธานอโรคศalaเพื่อยุวารักษาผู้ป่วยมะเร็ง และญาติของผู้ป่วย สาเหตุของภารกิจที่ตั้งอโรคศala

เนื่องจากปี ๒๕๓๙ พระพนพัชร์ป่วยเป็นมะเร็งหลังโพรงจมูก (Nasopharynx) ได้ทำการรักษาทั้งแพทย์แผนปัจจุบัน ผสมผสานกับการใช้สมุนไพรไทย และสามารถบดจนหายป่วย ท่านเห็นตระหนักรู้ว่าคนจำนวนมากป่วยเป็นมะเร็ง บางคนไม่สามารถรักษาหายได้ บางคนสูญเสียเงินจำนวนมากไปกับการรักษาที่โรงพยาบาล นำมาซึ่งความทุกข์ในตัวผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วย พระพนพัชร์จึงมีปณิธานที่จะสร้างอิหรือคยาลนี้ขึ้นมาเพื่อช่วยผู้ป่วยมะเร็งและญาติของผู้ป่วยโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

บทบาทการเยียวยาผู้ป่วยมะเร็งของพระพนพัชร์ จิรัมโนเป็นที่ยอมรับในลังคอม ดังเห็นได้จากผลงานด้านต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นในลังคอมทั้งการเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษในองค์กรภาครัฐบาลและเอกชน เช่น ในปี ๒๕๕๐ ท่านเป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “การใช้วิถีพุทธในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้าย” ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และการมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เข้ามาศึกษาดูงานวิธีการเยียวยาผู้ป่วยมะเร็งของพระพนพัชร์อย่างต่อเนื่อง

พระพนพัชร์เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งโครงการ “มาเป็นจิตอาสา กันเฉียงปีละ ๑ วัน” ซึ่งมีบุคคลเข้าร่วมโครงการเป็นจิตอาสาทั้งแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา เกลี้ยง แล้วชาร์บ้านทั้งในจังหวัดสกลนครและต่างจังหวัด รวมทั้งชาวต่างประเทศเข้ามาช่วยงานตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทำให้อิหรือคยาลได้ช่วยเหลือผู้ป่วยมะเร็ง มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน (มณี วรรณเจริญกิจ, ม.บ.ป.)

ความเลี่ยงลวงและการทุ่มเทกายและใจ เพื่อเยียวยาเพื่อนมนุษย์ที่ประสบภัยธรรมชาติ ใจของพระพนพัชร์ ทำให้ทางโรงพยาบาลอนแก่นมอบโอลีเด่น ก้าชาดไทยภายใต้โครงการ “ประสานงาน...ประสานใจ” แก่พระพนพัชร์ในปี ๒๕๕๐ และในปี ๒๕๕๑ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครvaryปริญญาวิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต-

กิตติมศักดิ์ (วท.ด.) สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชนแก่พระพนพัชร์ ปีเดียวกันกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดงานวันลังคอมส่งเคราะห์แห่งชาติ และวันอาสาสมัครไทยได้มอบรางวัลรองค์กรที่มีกิจกรรมทางลังคอมดีเด่น นอกจากนี้ท่านยังได้รับรางวัลนิลิตเก่าดีเด่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครได้ยกย่องท่านเป็น “บุคคลดั้นแบบ” รางวัลและการยกย่องจากบุคคลในลังคอม เป็นสิ่งแสดงความสามารถของพระพนพัชร์ จิรัมโน แต่อย่างไรก็ตาม คุณค่าของงานที่พระพนพัชร์ทำไม่ใช่รางวัลที่ได้รับ แต่เป็นผลลัพธ์ที่ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยได้จาก การเยียวยาจากท่าน

ความโดดเด่นในงานเยียวยาของพระพนพัชร์ คือการเยียวยาผู้ป่วยมะเร็งด้วยสมุนไพรตามธรรมชาติ ไปจนกว่าอาการของผู้ป่วยจะทุเลาเบาบางลง หรือหมดสิ้น ด้วยวิถีแห่งธรรมะ ธรรมชาติบำบัด และการแพทย์แบบองค์รวมโดยให้ความสำคัญทั้งกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และลังคอมให้มีความสอดคล้องเป็นเนื้อเดียวกันในกระบวนการเยียวยา (มณี วรรณเจริญกิจ, ม.บ.ป.) ท่านจึงให้ความสำคัญทั้งทางกายและทางจิตใจ อย่างไรก็ตาม ท่านตระหนักรู้ว่าการเยียวยาทางจิตไม่มีส่วนสำคัญที่ส่งผลออกมายากลาย ดังนั้น เป้าหมายของการเยียวยาไม่ได้อยู่ที่รักษาโรคให้หาย หรือทุเลาเบาบางลงเพียงอย่างเดียว หากแต่อยู่ที่สามารถตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของผู้ป่วย ที่ต้องการความเข้าใจในชีวิตและมีความสุขในช่วงที่เจ็บป่วย ถ้าหากว่าจะต้องเลี้ยวซ้ายและมีความสุขในสุขลงบนพื้นฐานของการปฏิบัติตามแนวทางพุทธศาสนา และวิทยาศาสตร์การแพทย์

วิธีการเยียวยาที่เน้นทางจิตใจของพระพนพัชร์ ทำให้สนใจคัคดี ธีรวงษ์ (๒๕๕๑) ศึกษาผลลัมภ์ที่มีในการบำบัดผู้ป่วยมะเร็ง ณ อิหรือคยาล และพบว่าผู้ป่วยมะเร็งล้วนใหญ่ที่อยู่ในระยะลุกท้ายเลี้ยวซ้ายไปอย่างลงบลูช

พระปพนพัชร์สามารถช่วยผู้ป่วยลดความกลัวต่อการเจ็บปวด โดยผู้ป่วยเห็นจัจฉริยะของชีวิต และมีสุขภาพดีที่มั่นคงในการต่อสู้กับโรคมะเร็ง ขณะที่ผู้ป่วยและญาติมีความพึงพอใจอย่างสูงต่อวิธีการรักษาของพระปพนพัชร์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นการทำงานด้านการเยียวยารักษาของพระปพนพัชร์ ที่ให้ความสำคัญแก่จิตใจของผู้ป่วยเป็นหลัก ทำให้ผู้ป่วยสามารถเข้าใจและยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของตนเอง การทำงานของพระปพนพัชร์ไม่ได้เยียวยาเฉพาะผู้ป่วยมะเร็งเท่านั้น แต่การทำงานของท่านครอบคลุมไปถึงการเยียวยาจิตใจญาติของผู้ป่วยที่อยู่ใน อโรคุคคลด้วยเช่นเดียวกัน

ผู้วิจัยซึ่งกำลังศึกษาในด้านจิตวิทยาการปรึกษา แనวพุทธมีความเห็นว่า วิธีการเยียวยาทางจิตใจของพระปพนพัชร์ต่อประชาชน จะเป็นประโยชน์ต่อวงการจิตวิทยาการปรึกษาแనวพุทธ โดยเข้าใจว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาแnanพุทธ คือผู้ทำงานเกี่ยวกับจิตใจ ไม่ว่าบุคคลเหล่านั้นจะมีความลุขหรือความทุกข์บนพื้นฐานหลักธรรมทางพุทธศาสนา (โลเรียช์ โพธิแก้ว, ๒๕๕๒) ดังนั้น การปรึกษา เชิงจิตวิทยาแnanพุทธคือการเยียวยา พื้นฟู และพัฒนาจิตใจของบุคคลเหล่านั้น ให้พากເຂາສາມາດดำเนินชีวิตไปด้วยจิตใจที่ยอมรับความเป็นจริงของชีวิตบนพื้นฐาน แห่งสัมมาทิฐิ คือ การเข้าใจในโลกและชีวิตของตนเอง และขยายใจให้ยอมรับความจริงให้กว้างออกสู่ภายนอก (โลเรียช์ โพธิแก้ว, ๒๕๕๒) บทบาทของนักจิตวิทยาการปรึกษาจึงมีความสอดคล้องกับบทบาทของพระปพนพัชร์ จิรัมโนมิในงานเยียวยาทางจิตใจประชาชน นักจิตวิทยาการปรึกษานั้นเปรียบเหมือนพระจันทร์ที่ส่องแสงยามค่ำคืน พระปพนพัชร์ก็เช่นเดียวกัน ยามที่ประชาชนมีความทุกข์ท่านคือผู้ที่ให้แสงสว่าง และนำผู้ที่มีความทุกข์ออกจากทุกข์ในชีวิต

จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น เห็นได้ว่าพระสังฆ์เป็นที่พึ่งทางจิตใจของ

ประชาชน วัตถุปฏิบัติของพากท่านนักจากนั้นพัฒนาตนเองบนพื้นฐานพุทธศาสนา พระสังฆ์ยังเยียวยาประชาชนที่ประสบความทุกข์กายและจิตใจตามวิถีแห่งพุทธศาสนา ดังเช่นการทำงานของพระปพนพัชร์ จิรัมโนมิ จะเห็นได้ว่า ท่านมีความโดดเด่นในการเยียวยาจิตใจผู้ป่วยมะเร็ง ตลอดจนญาติผู้ป่วย จนเป็นที่ยอมรับในลังคม รางวัลและผลงานจากภาครัฐและเอกชนเป็นเครื่องแสดงความน่าเชื่อถือ ต่อตัวท่าน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเลือกศึกษาวิธีการเยียวยาทางจิตใจของพระปพนพัชร์ จิรัมโนมิ ในแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติชีวิตส่วนตัว การดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับวิธีการเยียวยาทางจิตใจ ตลอดจนผลกระทบจากการเยียวยาทางจิตใจของพระปพนพัชร์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกในการทำงานของพระปพนพัชร์ว่าเป็นอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในสายงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยา นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถประยุกต์ใช้แนวทางของพระปพนพัชร์ในการเยียวยาจิตใจประชาชน ในบริบทที่คล้ายคลึงกับงานวิจัย นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถเข้าใจและทำงานร่วมกับพระสังฆ์ในการเยียวยาทางจิตใจและส่งเสริมสุขภาพจิตให้กับประชาชนต่อไป

ชีวประวัติหลวงตาปพนพัชร์ จิรัมโนมิ

ช่วงวัยเด็ก

หลวงตาปพนพัชร์ จิรัมโนมิ มีนามเดิมว่า นายพัลลภ กิบาลภักดี กีดวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ ปีมะโรง จังหวัดกาญจนบุรี ตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง เวลาประมาณ ๐๗.๐๐ นาฬิกา เป็นบุตรของพ.ต.ท.ตรี กิบาลภักดี และนางประภาครี ศตัชช์เสี้ยร แต่ทั้งสองได้แยกทางกันตั้งแต่หลวงตาด้วยเล็กและจำความไม่ได้ ชีวิตหลวงตาจึงไม่เคยเห็นหน้าแม่ผู้ให้กำเนิด บิดาของหลวงตาได้แต่งงานใหม่กับนางอุษา กิบาลภักดี ซึ่งแม่อุษาได้เลี้ยงหลวงตามาตั้งแต่เล็ก หลวงตาจึงคิดว่าแม่อุษาเป็นแม่แท้ๆ ของตน จนกระทั่ง

หลวงตามีอายุ ๑๖ ปี ได้พบน้องสาวที่โรงพยาบาลธนบุรี น้องสาวได้อารံปคุณแม่ประภาครีให้ดูแลบอกว่าเป็นแม่ผู้ให้กำเนิด หลวงตามาไม่ได้มีความรู้สึกกรหหรือเลียใจแต่อย่างใดเมื่อคราวความจริง ท่านยังอาการอยู่กับครอบครัวเดิม ด้วยความลำนำกบุญคุณที่แม่อุชามีเลี้ยงดูท่าน มาตั้งแต่ยังเล็ก ท่านให้ข้อมูลว่า

ลัมยังเด็กๆ แม่เลี้ยงเคยดูว่าเขียนดี เรารู้สึกอบ มีน้อยใจไปตามประสาเด็ก ยังคิดไปกระโดดน้ำตายที่ล่องแม่น้ำแม่กลอง พอดูนตีป้ออยๆ ก็เลิกคิด เพราะแม่เลี้ยงเขาให้ข้าวให้น้ำเลี้ยงเรามาต้องขอโทษ คนเราหนึ่ดองคิดถึงข้าวแดงแกงร้อน คิดถึงบุญคุณที่ช่วยเหลือเรา

(มณี วรรณเจริญกิจ, ม.ป.ป.: ๑๗)

ความลำนำกบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจของเด็กชายพัลลภในช่วงเวลาหนึ่งและภาย เป็นคุณสมบัติของท่านที่ติดตัวมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ไม่ใช่เพียงเฉพาะกับคนเท่านั้น เด็กชายพัลลภยังมีลำนำกบุญคุณแม่กรหทั้งสัตว์ที่เป็นเพื่อนร่วมโลก โดยมีอุญรังษีหนึ่ง เมื่อตอนที่ท่านยังเป็นเด็ก ท่านไม่มีเงินต้องอดข้าว มีสุนัขคบถุงกล้ายทอดมาให้ท่าน เหตุการณ์นี้ครั้งนั้นกล้ายเป็นความทรงจำที่ประทับใจที่เกิดขึ้นในวัยเด็กของเด็กชายพัลลภมาจนถึงปัจจุบัน

ในช่วงวัยเรียน เนื่องจากบิดาเป็นตำรวจต้องไปปราบโจรในหลายพื้นที่ ชีวิตของเด็กชายพัลลภเหมือนเรื่องไม่สามารถอยู่ประจำที่ใดที่หนึ่งได้เป็นเวลานาน ความผูกพันกับคนในชุมชนที่อาศัยอยู่รอบข้างจึงไม่เกิดขึ้นมากกับเด็กชายพัลลภ จนวันหนึ่งบิดาจึงตัดสินใจว่าต้องนำเด็กชายพัลลภ ซึ่งในขณะนั้นกำลังจะเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา ไปฝากเข้าเรียนในโรงเรียนครุณาราชบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนคริสต์และเป็นโรงเรียนประจำ ระบบการเรียนการสอนของที่นี่เป็นแบบฝรั่ง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบาทหลวง

ชาวอิตาลี ซึ่งเป็นคนเคร่งครัดระเบียบวินัย ดังนั้นวิธีการใช้ชีวิตในโรงเรียนตั้งแต่ต้นอน เข้าเรียน จนกระทั่งเข้านอนได้หล่อหลอมเด็กชายพัลลภให้เป็นคนที่เคร่งครัดในระเบียบวินัยมาจนถึงปัจจุบัน ท่านต้อง “ผึกการตื่นนอนแต่เช้า สมดุนต์ในพระคัมภีร์ ๔ โมงเช้ากินข้าว เรียนหนังสือ สมัยก่อนที่ร่วมมือ จะเล่นกีฬา อ่านหนังสือก่อน จะกินข้าวเย็น ๒ ทุ่ม ก่อนนอนต้องอ่านคัมภีร์อีก ชีวิตอยู่กับฝรั่งตลอดทำให้หลวงตามีชีวิตที่เป็นระเบียบวินัยมาก เรียบร้อยเองโดยธรรมชาติ” (อ้างแล้ว: ๑๙, ๒๒)

หลังจากที่เด็กชายพัลลภเข้ามาใช้ชีวิตในโรงเรียน กินนอน จากที่เคยเรื่อนติดตามพ่อไปตามที่ต่างๆ ไม่เคยได้มีความผูกพันและสัมผัสกับสิ่งรอบข้างอย่างจริงจัง หรือเพียงเริ่มจะสนใจกับสิ่งใดก็มีอันจะต้องจำกัดไป เพราะหน้าที่ที่ต้องดิดตามพ่อ ภาระใช้ชีวิตในโรงเรียนกินนอนกลับทำให้มีเรื่องราวต่างๆ มากมาย สายใยความผูกพันที่ก่อตัวขึ้นระหว่างเพื่อน ครูอาจารย์ หรือแม่กรหทั้งพ่อค้าแม่ค้ารอบโรงเรียน ทำให้เด็กชายพัลลภได้ใช้ชีวิตในวัยเด็กอย่างเต็มตัว เพราะชีวิตในวัยเรียนของเด็กชายพัลลภไม่ได้แตกต่างไปจากเด็กทั่วไป ที่มีเที่ยวเล่นสนุกสนานเข้าทະ เลาะเบาะแວังกันบ้าง ซึ่งถือเป็นเรื่องธรรมชาติ ตามประสาเด็กผู้ชาย ท่านบอกว่าในสมัยเด็กท่านเป็นคนดื้อไม่ชอบความไม่ยุติธรรม ใครหาเรื่องมาท่านพร้อมที่จะเผชิญหน้า ท่านรักความถูกต้อง และการที่ท่านไม่ได้มีโอกาสกลับบ้านบ่อยเหมือนกับเพื่อนคนอื่นๆ ทำให้ท่านต้องเรียนรู้การใช้ชีวิตด้วยตนเอง ท่านบอกว่า “เล็กๆ หลวงตาเป็นเด็กดื้อมากคนหนึ่งมักจะโคนดีคืนแรก คุกเข่าหน้าห้องรวมกับเพื่อนเป็นร้อย” (อ้างแล้ว, ๒๒)

ดังที่รู้กันว่าระบบการศึกษาในโรงเรียนคริสต์เตียนทางโรงเรียนไม่ได้ให้เพียงความรู้ทางด้านวิชาการเท่านั้น แต่ความรู้ทางศาสนาคริสต์ก็เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของเด็กนักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ เด็กหลายคนอาจจะได้รับการปลูกฝังให้มีศรัทธาต่อพระเจ้า แต่ไม่ใช่กับ

เด็กชายพัลลภ แม้เด็กชายจะศึกษาอยู่ในโรงเรียนคริสต์ แต่ จิตใจของเด็กชายไม่ได้น้มเอียงที่จะมีครรภาราดต่อศาสนาริสต์ เลยแม้แต่น้อย เด็กชายพัลลภยังมีจิตใจที่เป็นพุทธศาสนา ออยู่ตลอดเวลา หรืออาจจะกล่าวได้ว่าศาสนาคริสต์ไม่ได้เข้าไปผึงรากลึกภายในจิตใจและเปลี่ยนแปลงครัวเรือนที่เด็กชาย พัลลภมีต่อพุทธศาสนาแม้แต่น้อย แต่เด็กชายก็ไม่เคยลืม บุญคุณของศาสนาคริสต์ที่ให้ความรู้แก่ตนมาตั้งแต่เด็ก

เมื่อจบมัธยมความไฟแรงของเด็กชายมีมากมาก ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในวัยเด็กท่านฝัน อย่างเป็นหมวด เป็นวิศวกร หรือแม้กระทั่งพระอรหันต์ ท่าน ก็เคยฝันไปตามประสา สุดท้ายท่านได้ตัดสินใจมาเรียนที่ กรมชลประทาน และเข้าศึกษาต่อที่คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาชลประทาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ช่วงเวลา ที่เด็กชายอยู่ที่โรงเรียนคริสต์ โอกาสที่เด็กชายจะล้มผัลลภหรือ รู้จักกับพระพุทธศาสนา มีน้อยมาก ในช่วงปิดเทอมท่านก็ ไม่สามารถกลับบ้านได้ แต่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทำให้เด็กชายพัลลภสามารถล้มผัลลภกับพระพุทธศาสนา ได้ มีโอกาสศึกษาธรรมะและปฏิบัติธรรมตามที่ท่านต้องการ ออยู่เสมอ ท่านสนใจในพระพุทธศาสนาอย่างจริงจังแตกต่าง จากเด็กหนุ่มที่ว่า “สมัยตอนเรียนลิ่งที่เพื่อนผู้ใหญ่ เห็น คือโดยมากเพื่อนผู้ใหญ่มากอกไปเที่ยวเตร่ตามประสา ชายหนุ่ม แต่ท่านมักจะไม่ไปไหนจะอยู่ที่ห้องแล้วฟังเทคโนโลยี จากหลวงพ่อปัญญาทางวิทยุเป็นประจำ ถ้ามีโอกาสท่านก็ไป ทำบุญที่วัดชลประทานและวัดอื่นๆ สม่ำเสมอ” (อ้างแล้ว, ๓๙)

ตั้งแต่ยังเล็กลักษณะนิลัยของหลวงตานั้นในวัยเด็ก อาจจะไม่ได้แตกต่างไปจากเด็กทั่วไป แต่การที่ท่านเติบโต มา มีพ่อเป็นตำรวจต้องออกพื้นที่ ไม่สามารถอยู่กับท่านได้ ตลอดเวลา หรือต้องติดตามพ่อไปตามพื้นที่ต่างๆ ออยู่เสมอ และแม้ได้แยกทางกับพ่อตั้งแต่ท่านยังเล็ก ทำให้ท่านต้อง สร้างชีวิต ดำเนินชีวิตด้วยตนเองในขณะที่ศึกษาอยู่ที่โรงเรียน ดรุณาราชบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนกินนอน เด็กชายพัลลภจึงได้

รับการปลูกฝังให้เป็นคนจริงจังกับการทำสิ่งต่างๆ รู้จักหน้าที่ ความมีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบในตนเอง บทเรียน ชีวิตในวัยเด็กได้หล่อหลอมท่าน จนกระทั่งท่านเข้าศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัย ท่านก็ยังคงตัวและมีลักษณะนิลัยนี้ ติดตัวจนเป็นที่รักใคร่ของครูอาจารย์และเพื่อนผู้ นอกจากนี้ การที่ท่านมีลักษณะนิลัยที่แตกต่างไปจากเด็กหนุ่มทั่วไป ที่ชอบเที่ยวลุก浪งาน แต่ท่านกลับให้ความสนใจในพระ-พุทธศาสนา ชอบฟังเทคโนโลยี สมุดนํา ปฏิบัติธรรมทำให้ ทำทางและการวางแผนของท่านประกอบด้วยศิล และความต้องการ ที่แสดงออกมาให้คุณรอบข้างได้เห็นเป็นที่น่าเชื่อชม ประกอบ กับอุดมคติที่ท่านยึดถือเลmo ในชีวิตของท่านคือการลันนิก บุญคุณของผู้มีพระคุณ แม้กระทั่งสิ่งที่เข้ามาทำอันตราย ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นมนุษย์ หรือสัตว์ก็ตาม ทำให้ท่านเป็นคนที่ มีความอ่อนน้อม อ่อนโยน เอื้อเฟื้อและเมตตาต่อสิ่งมีชีวิต ทุกชีวิต ความเมตตาและความกตัญญูกตเวทีที่มีมาตั้งแต่ เด็กได้กล้ายเป็นฐานทางจิตใจของท่านจนถึงปัจจุบัน

วัยทำงาน

หลังจบการศึกษาปริญญาวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นายพัลลภได้ก้าวสู่การทำงาน อายุ่งเต็มตัว โดยเริ่มต้นด้วยรับราชการใช้ทุนการศึกษา ที่ได้รับจากหน่วยงานกรมชลประทาน ทำให้ท่านเข้า รับราชการภายนอกในกรมชลประทาน และได้ทำงานอยู่ประมาณ ๓ ปี ท่านได้นำความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาใช้ในการทำงาน และฝึกฝนพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา การทำงานตลอด ระยะเวลา ๓ ปี ทำให้ท่านได้สะสมประสบการณ์การทำงาน ในหลายด้าน โดยได้ทำงานด้านการคำนวณออกแบบอาคาร ชลประทาน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗ ที่กองออกแบบนานาเกิน ๑ ปี ท่าน จึงขอรับราชการชลประทาน ประจำอยู่ที่โครงการชลประทานน้ำอุน จังหวัดสกลนคร เป็นโครงการชลประทานขนาดใหญ่ของกรมชลประทานที่ ก่อสร้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งในช่วงเวลา

นั้นเป็นพื้นที่สีแดง จากการรู้คุกคามของผู้ที่ไม่หวังดีต่อชาติ การทำงานของหลวงตาในช่วงเวลาหนึ่งเต็มไปด้วยอันตราย ดังที่หลวงตาเล่าไว้

ช่วงเรียนจบมหาวิทยาลัยใหม่ๆ ไปทำงานที่โครงสร้างประทานน้ำอุน สมัยที่ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ยัง酵ะถือเป็นเต็มไปหมด ต้องพากในหมูบังเกอร์ที่ทหารชุดได้ให้ มีการยิงต่อสู้กันต้องคงอยู่ในหมูบังเกอร์ เข้าไปทำงานที่ไซต์งาน ออกแบบไปกลับมาล้วนมันต่อกันจนนอนทุกวัน

(อ้างแล้ว: ๒๔)

ความวิริยะ อุตสาหะเป็นคุณธรรมที่ควรสร้างให้เกิดขึ้นกับทุกคน เมื่อมีคุณธรรมนี้ย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จ ในชีวิต และเป็นที่รักใคร่ของบุคคลรอบข้าง นายพัลลภเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความวิริยะอุตสาหะ จากการทำงานที่ท่านทำงานที่กรมชลประทาน และไปประจำอยู่ที่ลำน้ำอุน ความตั้งใจในการทำงานอย่างจริงจังและขยันขันแข็ง ประกอบด้วยความอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ ทำให้นายพัลลภเป็นที่รักใคร่เอ็นดูของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ท่านยังวางแผนตัวเป็นที่น่าเลื่อมใสครัวเรือนของทุกๆ คนที่ได้พบเห็น สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองทันทีทันใด แต่เกิดจากการที่ท่านศึกษาและปฏิบัติธรรมลั่นภัย วาจา และใจตามแนวทางพุทธศาสนามาตั้งแต่ยังเด็ก จิตใจที่มีเมตตาต่อสรรพสัตว์เกิดขึ้นมาตั้งแต่ท่านยังเด็ก โดยที่ท่านมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำสิ่งใดโดยไม่ได้รับผลสิ่งนั้นตามนาแม้หลากรั้งในสมัยเด็กท่านอาจจะซูกชนไปตามประสา แต่ทุกครั้งที่ทำผิด เพราะความคึกคักของ ท่านจะหวนกลับมาคิดถึงการกระทำการของตนอย่างเสีย ท่านจึงมีเมตตาต่อทุกคนที่เข้ามาหาท่าน รวมกระทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลาย ดังที่ข้อมูลต่อไปนี้

จากความใกล้ชิดสนิทสนมทำให้พากเราทุกคนประจักษ์และประทับใจ ในความใช้ชีวิต

เรียบง่าย สม lokale พูดน้อย ขยาย ตั้งใจ ไม่เคยแสดงความหวาดเกรงภัยอันตรายใดๆ ของท่านเป็นอย่างมาก และจากความคุ้นเคยพัฒนาสู่ความเลื่อมใสครัวเรือนตัวตนที่งดงามด้วยจิตใจที่มีเมตตา สุภาพลงบะเจี่ยม ในท่วงท่ากิริยา ประพฤติปฏิบัติชอบอยู่ในศีลในธรรม โอบอ้อมอารีและใจบุญสุญทาน ไม่เคยคิดทำลายหรือทำร้ายจิตใจใคร ครั้งหนึ่งพากเราเคยเห็นแมงป่องที่ซูหางดวงรีเข้ามาจะต่อยท่าน สิ่งที่ได้เห็นเป็นเพียงแค่การเขี้ยลัตัวมีพิษร้ายแรงน้อกไปเบาๆ เท่านั้นและเป็นประจำที่ได้เห็นท่านเขี้ยมด้วยมือและแมลงตัวเล็กๆ ที่มารบกวนท่าน

(อ้างแล้ว: ๕๔)

ตั้งแต่เด็กเวลาทำบำบัดจะเสียใจมากที่ไปพากเขา อย่างยิ่งนกกระจะกามตัวพومาคิด เรายังก็กำพร้ายังไปสร้างเวรกรรมอีก โตมาจะไม่ค่อยทำบำบัดไม่เบียดเบี้ยนลัต์ เจอตัวขาย แมงป่อง ยังปล่อยทึ่งๆ ที่โดนมันต่อย

(อ้างแล้ว: ๒๔)

ความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานอย่างหนักของนายพัลลภ ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการสร้างบุญกุศลให้เกิดขึ้นแก่ตนเองแต่อย่างใด เนื่องจากท่านมีครัวเรือนคนต่อพระพุทธศาสนามาตั้งแต่ยังเด็ก ทำให้ท่านมีความมุ่งมั่นในการเป็นอุบาสก์ที่ลับลับนุนพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์อยู่เรื่อยมา เมื่อท่านมาทำงานอยู่ต่างจังหวัดได้พบปะพูดคุยกับพระผู้ใหญ่ ท่านก็ได้มือกาลทำบุญมากขึ้น ดังเช่นเพื่อนร่วมงานของท่านกล่าวว่า

บางครั้งท่านไม่สามารถตักบาตรได้ท่านจะอาศัยเวลากลางคืนนั่งสมาธิเสริมท่านจะเอาเงินไปใส่บาตรและสะสมไว้

พอسلمได้เยอพอลมครว ท่านได้นำไปปัชช้อ เครื่องอัญบริขารให้กับพระที่ขาดแคลน ขณะนั้นเวลาที่ท่านไปทำงานท่านจะหัวระเป้า ไปสองใบ ท่านบอกว่ากระเป้าใบนี้เป็นกระเป้า ของกัน (ตัวท่านเอง) ส่วนใบนี้เป็นเครื่อง อัญบริขารของพระ

(อ้างแล้ว: ๓๔)

จังหวัดสกลนครได้รับการยกย่องว่าเป็นดินแดน แห่งพระพุทธศาสนา ที่มีพระเกจิอาจารย์ที่เป็นที่เคารพ เลื่อมใสศรัทธาของชาวพุทธอย่างล้ำสมัย เช่น หลวงปู่สิม พุทธาจารโ หลวงปู่ฝัน อาจารโ เป็นต้น การทำงาน ในจังหวัดสกลนครทำให้นายพัลภิมิโภกาลพงษ์ ที่เป็นที่เคารพครั้หามากมาย และได้มีโอกาสสนทนาระรรม และปฏิบัติธรรมตามลักษณะนิลัยที่ชอบมาตั้งแต่เรียน หนังสือ ซึ่งการที่ท่านสนใจในพระพุทธศาสนาและธรรมะนั้น ทำให้ท่านได้น้อมนำธรรมะเข้ามาใส่ตัวและพิจารณา ความจริงของชีวิตที่เกิดขึ้นจนเกิดความเบื่อหน่ายที่เกิดมา ในโลก และเกิดความคิดว่าการบวชเป็นวิธีเดียวเท่านั้นที่ จะหลุดพ้นจากสภาวะนั้นได้ จนครั้งหนึ่งได้กล่าวกับเพื่อนๆ ว่าตนเงินนั้นเที่ยวมากแล้วจะขอไปบวชกับหลวงปู่สิมที่ วัดถ้ำผาปล่อง จังหวัดเชียงใหม่ อย่างไรก็ตามในขณะนั้น ท่านยังต้องทำงานใช้หนี้ทุนการศึกษาให้ครบ ๓ ปี จึงยัง ไม่สามารถลาบวชได้ตามที่ใจปรารถนา

ชีวิตในเพศสมณะ

เมื่อวัยราชการพอسلمครว และนายพัลภิมิได้ ลาบวช ๓ เดือน คือใช้วันลادามลิทธิเป็นเวลาหนึ่งพระรา ด้วยมีจิตตั้งมั่นที่จะอุทิศกุศลผลบุญจากการบวชครั้งนี้ ให้แก่บิดาที่ล้มป่วยลง นอกจากนี้ท่านได้มีโอกาสพงษ์ ที่เป็นที่เคารพครั้หรา คือ หลวงปู่สิม พุทธาจารโ ทำให้เกิด แรงบันดาลใจในการบวช การที่ท่านมีความเคารพครั้หรา ต่อหลวงปู่สิม พุทธาจารโ ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว

แต่ได้เกิดขึ้นระดับหนึ่งแล้ว เมื่อครั้งที่พบหลวงปู่สิม พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่วัดท่าชุง จังหวัดอุทัยธานี ขณะนั้นท่านยังครอง เพศธรรมราสวอยู่ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๐ หลังจาก การมรณภาพของหลวงปู่ฝัน อาจารโ ท่านก็ได้มีโอกาส เดินทางมายังจังหวัดสกลนครเพื่อร่วมงานพระราชทาน เพลิงศพ ท่านได้มีโอกาสกราบนมัสการหลวงปู่สิม แล้วรับ หลวงปู่ขึ้นไปแสดงธรรมที่ถ้ำขาม ขณะที่พงเทคโนโลยีได้ ประมวล ๑ ใน ๓ ของกัณฑ์เทคโนโลยีนั้นก็เกิดความรู้สึก ผุดขึ้นภายในใจว่า “องค์นี้แหลกคืออาจารย์ของเรา หาก บวชเรามาบวชกับพระองค์นี้” (อ้างแล้ว: ๖๓)

ดังนั้น นายพัลภิมิจึงมาบวชที่วัดลันติลังหาราม บ้านบัว ตำบลสว่าง อำเภอพรบนานนิคม จังหวัดสกลนคร มีพระครูบูริบาลลังษักิจ (อุ่น อุตตโม) เป็นพระอุปัชฌาย์ บวชได้ ๒ วัน ก็ออกเดินทางขึ้นไปจำพรรษาที่ถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีหลวงปู่สิม พุทธาจารโ เป็นหัวหน้าผู้ปกครองสังฆอยู่ที่นั้น แต่เมื่อถึงกำหนดที่จะต้อง ลาสิกขา ด้วยความสุขลงบินพระบวรพุทธศาสนาและ ชาบชังในพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ ทำให้ ท่านมีจิตครั้หราที่อยากจะขอลาบวชต่อ และได้ทำเรื่อง ขอลาบวชอย่างเป็นทางการ หากด้วยข้อจำกัดที่ต้องทำงาน ใช้ทุนทำให้ไม่ได้รับอนุญาต อย่างไรก็ตามทางผู้บังคับบัญชา ของท่านได้ทราบเรื่องและมีครั้หราในปฏิบัติทางหลวงตา ตั้งแต่ยังครองเพศธรรมราสจนถึงบวชเป็นพระ จึงได้ ดำเนินการจัดการเป็นธุระในเรื่องการลาออกจากราชการ เพื่อบวช

ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงรับใช้ใกล้ชิดหลวงปู่สิม ท่านจึงได้มีเวลาปฏิบัติธรรมกรรมาสูน เต็มที่ทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่ออุปการะพระแล้วจึงได้เริ่ม ปฏิบัติรับใช้หลวงปู่อย่างใกล้ชิด โดยตั้งตั้งแต่ ๒ นาฬิกา เอการะโคนไปเท ทำความสะอาด เตรียมน้ำประพัน น้ำ ล้างหน้า ต้มน้ำร้อน น้ำชาถวาย เพาะหลวงปู่ตื้นนอนตั้งแต่ ตอนดึกเป็นกิจวัตร นอกจากรับใช้หลวงปู่ในเรื่องกิจวัตร

ประจำวันแล้ว ท่านยังได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางธรรมที่ลึกซึ้งจากหลวงปู่ เพื่อน้อมนำให้เกิดลัมมาทิสุ ดำเนินตามทางของสมเด็จพระลัมมาสัมพุทธเจ้า และนำไปสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อไป พระปพนพชรมีโอกาสอยู่รับใช้กลัดหลวงปู่ลิม พุทธาจารโภ อยู่นานถึง ๕ ปีเต็มระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๓ ระยะเวลาห้าปีที่อยู่รับใช้หลวงปู่ทำให้เกิดขุปพนพชรมีความผูกพันกับหลวงปู่เป็นอย่างมาก ดังที่ท่านได้กล่าวว่า

นับว่าตนเป็นผู้ที่มีโชคดีที่ได้รับใช้
ปรนนิบัติกลัดลิมได้ศึกษาปฏิบัติธรรมร่วมกับ
พระเดชพระคุณหลวงปู่ ผู้เปรียบเสมือนบิดา
มารดาบังเกิดเกล้า ขอวัตรปฏิบัติต่างๆ
ตลอดจนสติปัฏฐาน หลวงปู่ได้ทุ่มเทอบรม
สั่งสอนให้อย่างเต็มที่ทั้งทางโลกและ
ทางธรรม ในแบบที่จะทำให้จิตใจหลุดพ้นจาก
อาสวากิเลสทั้งปวง

(อ้างแล้ว: ๖๓)

เมื่อท่านเดินทางมาจังหวัดสกลนคร เพื่อการกิจกรรมสร้างฝายน้ำลันลันติรภูวน แลดูแลการก่อสร้างวัดคำประมงตามบัญชาของหลวงปู่ลิม ท่านจึงย้ายมาจำพรรษาที่วัดลันติรภูวน จังหวัดสกลนคร ๒ พรรษาและได้ย้ายมาจำพรรษาที่วัดคำประมง ซึ่งเป็นวัดที่หลวงปู่ลิมสร้างขึ้นและได้จำพรรษาอยู่ที่วัดนี้จนหลวงปู่ลิมมรณภาพ ท่านจึงรับเป็นผู้ดูแลและพัฒนาวัดแห่งนี้ต่อโดยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสماจนถึงปัจจุบันด้วยความที่เป็นวิศวกรและเป็นผู้ที่มีสายตากราว์กайл ท่านจึงมีสนใจที่จะสร้างสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ให้เกิดแก่สังคมส่วนร่วม ดังเช่น ท่านได้พยายามรื้อฟื้นสถาปัตยกรรมโบราณอีกครั้งหนึ่งในจังหวัดสกลนคร พรเจ้าอยู่หัวของราชธานอ่างเก็บน้ำคำประมง ซึ่งก่อสร้างปิดกั้นลำน้ำอุน บริเวณที่เหล่าน้ำวัดเพื่อให้วัดและประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบวัดได้มีน้ำกินน้ำใช้โดยเฉพาะโดยในฤดูแล้ง

นอกจากการเป็นพระนักพัฒนาที่นำความเริ่มมาให้แก่ชาวบ้านชุมชนรอบวัดคำประมงแล้ว ท่านยังเป็นพระนักเทคโนโลยีและพระที่มีศักดิ์สูงที่ดีงาม ทำให้มีภูมิปัญญาจากทุกสารทิศเลื่อมใสศรัทธา เดินทางมากราบไหว้ทำบุญกับท่านจำนวนมากในแต่ละปี แม้ท่านจะเข้ามาทำงานทางโลก พัฒนาวัดและชุมชน แต่งานทางธรรมท่านก็ไม่บกพร่อง และเป็นผู้มีความประพฤติดี มีศีลธรรมท่านจึงเป็นพระนักปฏิบัติ ที่ชอบปลูกตัวเพื่อหาความสงบภายในใจ ดังเช่นพระป่าทัวไป ซึ่งท่านได้ศึกษาข้อวัตรปฏิบัติของครูบาอาจารย์ในสายพระอาจารย์ใหญ่ (มั่น ภูริตตเถระ) และออกเดินธุตคงไปตามที่ต่างๆ ตามกิจของสงฆ์ที่ควรจะทำดังข้อมูลที่ป้าพุด (นามสมมุติ) ลูกศิษย์ของหลวงตาได้ให้ลัมภาษณ์ว่า

ท่านเดินธุตคงค์เห็นท่านแนวหน้าที่ว่า
การทำงานอย่างนี้ใช้ใหม่ ต้องทำด้วยความ-
ชื่อสัตย์ อันนั้นประทับใจท่านยังอุตสาห์เดิน
ธุตคงค์นะ ยอมเนื้อยอดอิชฐานจิตเพื่อให้
คนดีเข้ามาที่วัด เสร็จแล้วอีกที่หนึ่งพอไปสัก
เสร็จ ท่านก็ธุตคงค์อีกนั้นเฉพาะเจ้าพระยาพ่อ
ธุตคงค์ไปภูลังกา ที่นั่นครพนม ท่านก็เดินธุตคงค์
ไปปลายที่ คือพอสร้างใบสัตต์เสร็จ แทนบูชา
ภูบัว ไปปลายที่เลย ไปเจอท่านที่ภูบัว

(ป้าพุด, I: ๕๓-๕๘)

ด้วยการที่ท่านตั้งใจและทุ่มเทให้แก่งานทางพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง ทั้งทางโลกและทางธรรมอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ทำให้ท่านได้ลั่นเสียงได้ใจใส่สันใจในสุขภาพของตน ท่านจึงลัมป่วยลง ในช่วงเวลานั้นท่านมีอาการน้ำมูกไหล และเลือดออกอย่างมาก ซึ่งท่านเข้าใจว่าเป็นไข้ตับ แต่เมื่อท่านเข้ากรุงเทพเพื่อตรวจรักษาซึ่งในขณะนั้นพื้นที่ของท่านเป็นหมู่บ้านที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ท่านจึงได้รับการตรวจอย่างละเอียดทำให้ทราบว่าท่านได้ป่วยเป็นมะเร็งหลังโพรงมูก

จุดเริ่มต้นของการเยียวยาจิตใจผู้ป่วยมะเร็งและผู้ที่มีความทุกข์

“สังหารเป็นของไม่เที่ยง” พาก雷ากจะเคยได้ยินคำพูดนี้จากพระหลายรูปที่ค่อยพูดเตือนสติให้เห็นถึงความจริงของชีวิตว่าไม่มีอะไรสามารถดำเนินอยู่ได้ถาวรทุกลั่นทุกอย่างย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ร่างกายก็เช่นเดียว กันวันนี้เราดูแข็งแรง สามารถทำงานได้หลายชั่วโมง พอดีน้ำมารุ่งนึ่งลับไม่มีเรี่ยวแรงที่จะลูกขึ้นจากเตียงนอน ขนาดร่างกายที่อยู่กับเรามาตั้งแต่เกิดก็ยังทรยศไม่เชื่อฟังเราแล้วอย่างนี้เราควรที่จะยืดเวลาอีกนั้นแข็งแรง ฉันไม่มีวันเจ็บปวดได้หรือไม่ คนที่ไม่เข้าใจความจริงของชีวิต เมื่อประสบกับตนเองย่อมนำมาซึ่งจิตใจที่บีบคั้น เต็มไปด้วยความทุกข์ และเครื่องของ แต่พระภิกษุปูชนพัชร์กับเห็นถึงความจริงที่เกิดขึ้นกับตนและน้อมรับด้วยความเต็มใจ หลังจากที่พระภิกษุปูชนพัชร์ทราบว่าตนเองป่วยเป็นมะเร็งหลังโพรงจมูก จึงได้เข้ารับการรักษาด้วยทันทีที่กรุงเทพ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในช่วงเวลานั้นท่านอาจารย์ตอกใจและคาดไม่ถึงกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวท่าน อย่างไรก็ตามท่านได้ประคงจิตใจให้อยู่ในสภาพปกติและยิ้มแย้ม พร้อมรับความจริงที่เกิดขึ้นกับตนเอง ท่านมองว่า “ตามวิบากกรรมที่เคยทำมาแต่อดีตอย่างการเป็นมะเร็งถือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตถือเป็นวิบากกรรม ถ้าเราไม่มีศีล สมารธ ปัญญา ไปเจอวิบากกรรมที่หนักกว่านี้จะทำอย่างไร เราต้องมีทานศีล สมารธ ปัญญาเป็นการมิได้ด้วย” (มนี วรรธนเจริญกิจ, ม.ป.ป.: ๒๘) และตามคำบอกเล่าของป้าพุด “ท่านยังพูดหัวเราะ เอ้าย แจ็กพ็อตแตกแล้ว เรายังไม่เห็นท่านเสียใจเลยนะ พอกเราเป็นกำลังใจให้ท่านด้วย” (ป้าพุด, L: ๓๑-๓๒)

ช่วงเวลาของการรักษาภายในโรงพยาบาล เป็นช่วงเวลาที่มีแต่ความทุกข์ทรมานทั้งสภาพทางกายที่เจ็บปวดจากมะเร็งที่ลุกลาม และผลของการรักษาด้วยการฉายรังสี และให้เคมีบำบัดเป็นเวลาหลายสัปดาห์ติดต่อกัน จนทำให้ร่างกายของพระปูชนพัชร์แทบจะรับไม่ไหว ซึ่งในตอนนั้นท่าน

เป็นมะเร็งที่มีอาการมากแล้ว ทำให้ร่างกายมีการตอบสนองอ่อนมากคือ อาเจียน พุดออกมามีเลือด พี่สาวของท่านเป็นอาจารย์หมอมที่จุฬา เกษียนแล้วได้มาช่วยงาน และคุณดูแลท่านในด้านการรักษา ได้ส่งท่านเข้ารับการรักษาอย่างดีที่สุด ยาที่ใช้แรงและมีคุณภาพที่สุดในยุโรป แต่ก็มีราคาแพงเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามยิ่งรักษามากเท่าใดสภาพร่างกายของท่านมีแต่ทรงمانและเจ็บปวดมากขึ้นเท่านั้น

ความทุกข์ทางกายเป็นลิ่งที่เราไม่สามารถไปบังคับให้เป็นไปตามที่ใจเราต้องการ เราไม่ใช่เป็นผู้สร้างแต่�ันเกิดขึ้น เพราะเหตุปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามาทำให้เกิดทุกข์กาย ในขณะที่ความทุกข์ทางใจเป็นลิ่งที่เราสร้างขึ้นมา พระปูชนพัชร์มองเห็นความจริงที่เกิดขึ้นกับชีวิต สังเกตดูอย่างกายและจิตใจฝิกปฏิบัติสมາธิ กำหนดรู้สึกภาวะที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความเจ็บปวดจากอาการป่วย ความร้อนจากการให้ความช่วยเหลือ ทำให้พระปูชนพัชร์ได้เรียนรู้และเข้าใจถึงกฎแห่งธรรมชาติที่เกิดขึ้นของชีวิตคือ ความทุกข์ ความไม่เที่ยงแท้แน่นอนและความไม่มีตัวตน จนวันหนึ่งโรคร้ายได้เข้ามาโจมตีร่างกายของท่านอย่างหนัก ทำให้ท่านได้ระหนักรึ่นลัจธรรมแห่งชีวิตเกิดภาวะของความปล่อยวางรูปและนาม ละแล้วซึ่งความเมตตาเราของเรา ท่านเล่าไว้

จนสุดท้ายให้ความนอบน้อมให้หัวคิดว่า
ยอมตายเสียดีกว่า กำหนดปล่อยวางสภาวะ
ราตรี ลภาวดีรวมทั้งหมด ทุกข์ทั้งหลายลัจ,
ไปหมดไม่มีความเจ็บปวดหลงเหลืออยู่เลย
ภัยของเรามีรู้หายไปไหน ความเจ็บปวด
ทุกข์หายไปหมดตามสภาวะพ่อวางแผนนั้น
ลงทุกข์หายไป เอาเงินมากองลักษัพันล้านบาท
ไม่อยากจะได้ก็ไม่อยากจะเอาขอให้พ้น
ทุกข์เวทนาตรงนี้เท่านั้น ชีวิตคนเราถ้าไม่ฝึก
ภาระไว้เวลาตายมาถึงเราได้รับเรื่องเดียว
เลย

(มนี วรรธนเจริญกิจ, ม.ป.ป., ๓๐)

การที่พระปพนพชรผ่านสภาวะกึ่งเป็นกึ่งตายมาแล้ว ทำให้ท่านได้เรียนรู้ว่าชีวิตนี้ไม่เที่ยง เรายังสามารถเอาอะไรไปได้แม้จะมีชื่อเลียงเกียรติศักดิ์เงินทองมากมาย ก็ตาม การรักษาที่ดีเยี่ยม หมอยาที่เก่งแค่ไหนก็ไม่สามารถยื้อความตายได้ ยิ่งอย่างจะเอาชนะความตายมากเท่าไร ก็ยิ่งมีแต่ทำให้ร่างกายทรามานและเต็มไปด้วยความทุกข์ที่บีบคั้นจิตใจตลอดเวลา ท่านจึงหันเข้าหาพระพุทธศาสนา จากที่เคยปฏิบัติสมາธิ กำหนดภวานพุทธอยู่แล้ว ท่านก็ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ยิ่งยอมมากยิ่งขึ้นไปอีก และกำหนดธุติกิจความตายเป็นเรื่องธรรมดា

ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากความเจ็บปวดด้วยโรคมะเร็ง และความทรมานจากการรับการรักษา ทำให้ท่านเกิดความสัมสารเวทนาผู้ป่วยมะเร็งที่ต้องทุกข์ทรมานทั้งร่างกายและจิตใจอย่างมาก และไม่ใช่เฉพาะผู้ป่วยเท่านั้น ที่มีความทุกข์ ครอบครัวของผู้ป่วยก็มีสภาพจิตใจไม่แตกต่างจากผู้ป่วยเช่นเดียวกัน ท่านจึงได้นำผลที่ได้รับจากประสบการณ์ของตนเองมาช่วยเหลือผู้ป่วยมะเร็งและญาติผู้ป่วย โดยมีปณิธานที่จะจัดตั้งสถานที่ที่จะเยียวยารักษาผู้ป่วย มะเร็ง เป็นการดูแลทั้งทางร่างกายและจิตใจ คือ มีทั้งที่พัก อาหาร และรักษาฟารี โดยใช้เงินบริจาคที่ได้รับจากผู้มีจิตศรัทธา ซึ่งจากแรกเริ่มนั้น ท่านไม่ได้มีความตั้งใจที่จะเปิดรับการเยียวยาผู้ป่วยแต่อย่างใด อันเนื่องมาจากความไม่เหมาะสมในสภาพพื้นที่ แต่เมื่อมีคนรู้ข่าวจากการของท่านที่หายเป็นปกติ จึงพากันมารับการเยียวยารักษาจากท่านเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ ท่านยังมีความมั่นคงในการรักษา คติประจำใจที่มีมาตั้งแต่เด็ก คือ ลำน้ำบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ ดังนั้นการที่ท่านรอดตายจากมะเร็งร้ายที่เข้ามายังในชีวิตท่าน อาจมาจากการหลักทรัพยากราษฎร์ แต่ล้วนที่สำคัญคือ ธรรมะในพระพุทธศาสนาที่ท่านน้อมนำมาปฏิบัติพิจารณา ชีวิตตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ท่านจึงมีปณิธานที่จะตอบแทน

คุณพระพุทธศาสนาตามกำลังที่ท่านมีอยู่ ด้วยการเยียวยาผู้ป่วยมะเร็งและคนที่มีความทุกข์ที่เข้ามาหาท่าน โดยให้กำลังใจและความหวัง นำสุนทรียะสว่างในธรรมะ ที่จะเยียวยา世人ใจให้คลายและบรรเทาความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานอันเกิดขึ้นจากจิตใจลงได้

ประสบการณ์ความเจ็บปวดและการรักษามะเร็งของพระปพนพชร เป็นการเรียนรู้ทบทวนแห่งชีวิตโดยตรงผ่านความเจ็บปวดจากโรคร้ายที่เข้าสู่ร่างกาย และความทุกข์ทรมานจากผลกระทบการรักษาด้วยวิธีการทางการแพทย์ที่ทันสมัย ลึกลับนี้ล้วนแล้วแต่นำมาซึ่งความทุกข์กาย และความทุกข์ของบุคคลรอบข้างอันที่เป็นที่รัก แต่ในความทุกข์และวิกฤตกรรมที่เกิดขึ้นกลับพบความดงามแห่งความจริงของชีวิตที่ท่านได้รับจากมะเร็งร้าย คือการได้น้อมนำธรรมะในพระพุทธศาสนา เข้ามาพิจารณาลึกลับนี้ที่เกิดขึ้นกับร่างกายและจิตใจ เพื่อความเข้าใจลึกซึ้งของชีวิต นอกจากพระปพนพชร จะได้ประสบการณ์ทางจิตใจที่ได้ลัมผัสกับแสงสว่างในธรรมะแล้ว ท่านยังได้รับรู้ถึงความทุกข์ของผู้ที่เป็นมะเร็งว่า บุคคลเหล่านี้จะต้องประสบกับความทุกข์กายและใจ เช่นเดียวกัน ไม่ใช่แต่เพียงผู้ป่วยเท่านั้น บุคคลรอบข้าง ญาติพี่น้อง ต่างต้องเป็นทุกข์ที่เห็นคนที่รักป่วยเป็นโรคร้าย และยังต้องประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ต้องหมดเงินไปกับการรักษา ที่ไม่สามารถอุดหนุนทางให้โรคร้ายนี้หายได้ ความทุกข์ที่เข้ามารุมเร้ากัดกร่อนผู้ป่วยมะเร็งและญาติผู้ป่วย ทำให้พระปพนพชร มีปณิธานสร้างอโรคยาลขึ้นเพื่อยืดชีวิตผู้ป่วยมะเร็งและญาติผู้ป่วย โดยใช้การแพทย์แผนไทยผลงานกับธรรมะ และวิถีแห่งพุทธศาสนา ใน การเยียวยาทั้งกายและจิตใจบุคคลที่เข้ามาหาท่าน ตลอด ๖ ปีของการเยียวยา จิตใจผู้ป่วยมะเร็งและผู้ที่มีความทุกข์ พระปพนพชรได้เป็นที่รู้จักและได้รับการยกย่องว่าเป็น หลวงตาปพนพชรของชาวอโรคยาลมาจนถึงในปัจจุบัน

วิธีการเยี่ยวยาทางจิตใจ

อโรคยาด วัดคำประมง ต.สว่าง อ.พรหมนิคม จ.สกลนคร มีหลวงตาปพนพัชร์ จิรัมโน เป็นเจ้าอาวาส และเป็นประธานอโรคยาด ซึ่งเป็นสถานที่รับเยี่ยวยารักษาผู้ป่วยมะเร็ง โดยหลวงตาปพนพัชร์มีวิธีการเยี่ยวยาที่ให้ความสำคัญทั้งทางกายและจิตใจควบคู่กันไป โดยเฉพาะทางจิตใจที่มีผลต่อร่างกาย ท่านจึงเริ่มก่อตั้งอโรคยาดขึ้นเพื่อยียาผู้ป่วยมะเร็งบันทึ้นฐานทางพุทธศาสนา การแพทย์สมัยใหม่ และธรรมชาติบำบัด วิธีการทำงานของท่านเป็นที่รู้จักและยอมรับในสังคม ทำให้มีคนมาศึกษาดูงานจากท่าน ทั้งภาครัฐและเอกชนภายในประเทศไทยและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก อโรคยาดจึงได้เยี่ยวยาผู้ป่วยมะเร็งมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ จนถึงปัจจุบัน งานวิจัยชิ้นนี้ผู้ร่วมได้ทำการศึกษาวิธีการเยี่ยวยาทางจิตใจผู้ป่วยมะเร็งตลอดจนญาติผู้ป่วย และผู้ที่มีความทุกข์ที่เข้ามาหาหลวงตาปพนพัชร์ โดยท่านมีกระบวนการในการเยี่ยวยาจิตใจดังต่อไปนี้

๑. ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน

๑.๑ ไม่ใช่แค่ให้ธรรมะ แต่เงิน อาหาร สุขภาพกายก็เป็นสิ่งสำคัญ

๑.๒ อุยกันเป็นครอบครัว

๑. ให้เวลา กับผู้ที่มีความทุกข์ในการเข้าใจชีวิต

๑.๓ ค่อยๆ ให้เรียนรู้ชีวิต

๑.๔ ไม่บังคับจิตใจผู้ที่เข้ามาหา

๑. ให้ความรักและความเมตตา กับผู้ที่มีความทุกข์

๑.๑ ทำงานเพื่อทุกคนอย่างเต็มที่

๑. ให้ธรรมะและนำปฏิบัติธรรม

๑.๑ ธรรมะเป็นเครื่องมือในการเยี่ยวยาจิตใจ

๑.๒ การเข้าใจในการทำสมาธิ

๑.๓ การเตรียมจิตใจให้สงบ

๑. ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน

ความเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นดั่งมรรคที่เข้ามาในชีวิต ร่างกายที่แต่ก่อนเคยแข็งแรง สามารถทำงานได้หลายชั่วโมง หรืออดหลับนอน พากผ่อนเพียงไม่กี่ชั่วโมง ร่างกายก็ไม่เคยเหนื่อยหน่าย และกลับลูกขึ้นมาสู้กับงานที่ต้องรับผิดชอบต่อได้ แต่ลิ่งที่ไม่คาดฝันย่ออมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จนตัวเราเองไม่ทันตั้งตัว ความเจ็บไข้เพียงเล็กน้อยอาจจะไม่ผลกระแทกตัวเราหรือชีวิตของเรา มากนัก เมื่อฉันดังคลื่นที่กระทบหาดทราย หาดทรายก็ไม่สะเทือน แต่เมื่อวันใดร่างกายเกิดการต่อต้านกับลิ่งที่เราต้องการทำ ไม่ยอมทำตามใจที่เราต้องการ นั่นคือลักษณะของเหตุให้เราต้องการ ไม่หักลับมาตรฐานแล้วร่างกาย กลไกชีวิตก็จะหมดลง โรคร้ายที่คืออยู่ก็จะเข้ามายืนเป็นเพื่อนกับเรา โดยที่เราไม่ต้องการ ดังคลื่นซึนามิที่โหมกระหน่ำพัดบ้านเรือนและหาดทรายขาวให้หายไปกับทะเล มะเร็งคือโรคที่ไม่ว่าใครก็ไม่ต้องการที่จะให้มันมาอยู่ในตัวเรา ทุกคนรู้ว่าโรคนี้เป็นแล้วเหมือนกุญแจปะป้ายกลางหน้าผากว่าลักษณะนั่นจะต้องตาย ความทุกข์ใจที่ถูกโภมเข้ามายืนในชีวิตกำลังจะเกิดขึ้นกับฉัน ไม่ใช่เฉพาะผู้ป่วยเท่านั้นคือนั้นนี้ยังพัดท่าสายไปยังคนรอบข้างอันเป็นที่รัก นำความเคราะห์โศกมาให้แก่ทุกคน

หลวงตาปพนพัชร์เห็นความจริงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ที่ยังไม่รู้ซึ้งถึงความจริงของชีวิต มนุษย์ที่ยังติดอยู่ในรูป รสน กลิ่น เสียง ลักษณะ และความลุขทางใจ ความไม่เที่ยงแท้ ความไม่แน่นอนของชีวิตคืออะไร พวกเราเหล่านี้ไม่สามารถตอบคำถามที่เกิดขึ้นได้ รู้เพียงแต่ว่าทำอย่างไรที่จะทำให้ชีวิตลดพ้นจากความตาย หรือจะมีคราวบ้างใหม่เอ้าแผ่ป้ายที่ถูกแบ่งที่หน้าผากนี้ออกได้ หลายคนดันรนเพื่อความอยู่รอด หลายคนใช้มรรคที่เกิดขึ้น

ในครั้งนี้เข้าใจความหมายของชีวิต หลวงตาปพนพชรคือบุคคลหนึ่งที่ผ่านประสบการณ์ความเป็นความตายจากการป่วยเป็นมะเร็งหลังโพรงมูก และรอดพ้นเนื้อมือมัจฉราชคันพับสัจธรรมของชีวิต และทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจที่มีอยู่ในเลี้ยวชีวิตนี้ในการเยียวยาจิตใจผู้ป่วยมะเร็งและผู้ที่มีความทุกข์

๑.๑ ไม่ใช่แค่ให้ธรรมะ แต่เงิน อาหาร สุขภาพ กายก็เป็นสิ่งสำคัญ

เมื่อผู้ป่วยรับรู้ว่าตนป่วยเป็นมะเร็ง หลายล้านอย่างในชีวิตก็จะต้องสูญหายไป เพราะสภាពร่างกายที่เจ็บป่วย การเข้าสู่กระบวนการรักษา สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความทุกข์ที่ไม่ใช่เฉพาะทางร่างกายเท่านั้น ยังหมายรวมถึงสภาพจิตใจของผู้ป่วยที่ต้องเผชิญกับความจริงที่เกิดขึ้นกับตนเองอย่างไม่ทันคาดฝัน แม้กระนั้นสิ่งที่ต้องมาป่วยเป็นมะเร็ง และยังต้องมารับผิดชอบเรื่องการรักษาที่มีราคาสูง หลวงตาตระหนักรเห็นถึงความทุกข์ของบุคคลเหล่านี้ และรู้ดีว่าการเยียวยาจิตใจนั้นเป็นหน้าที่ของสงฆ์ โอกาสที่จะได้ถ่ายทอดธรรมะที่ลึกซึ้งให้พากษาได้เห็นถึงสัจธรรมของชีวิตเป็นเรื่องง่าย เพราะพากษาเหล่านี้กำลังเผชิญเหตุการณ์ตรง แต่หลวงตาทราบถึงสภาวะใจของพากษาว่า ณ ตอนนี้ธรรมแม้จะเป็นของดี แต่สภาพจิตใจที่มีแต่ความเครียด ย่อมไม่ยินดีที่จะน้อมรับธรรมที่ท่านจะแสดงให้อย่างแน่นอน การเยียวยาจิตใจของหลวงตาจึงเริ่มต้นจากการเยียวยาทั้งระบบคือทั้งร่างกาย และจิตใจควบคู่กันไป ดังที่ทราบว่าโโรคยาลนั้นเยียวยารักษาง่ายๆ ป่วยเป็นองค์รวมโดยใช้การแพทย์แผนไทย คือสมุนไพร ผลผลิต กับธรรมชาติ ธรรมะบำบัด ดังนั้นวิธีการเยียวยาจิตใจของหลวงตาปพนพชรจึงไม่ใช่แค่การเทศนาสอนธรรมให้กับผู้ที่มีความทุกข์เท่านั้น สภาพจิตใจที่น้อมจะรับธรรม ถ้ายังเด็มไปด้วยความเครียดมอง ธรรมะที่ให้ไปย่อมไม่เกิดผล ดังที่ท่านให้ลัมภาษณ์ว่า

หลวงตา กดแล ซับพอร์ตเข้า เรื่องของ กาย เรื่องใจ เรื่องของ ทรัพย์ เงินทอง ไม่ใช่คุณให้แต่ธรรมะ แต่คุณไม่ให้ช้า เขา กิน ธรรมะ กสิ ไม่ไหว หรอก คุณไม่ให้ที่เขาอยู่ไม่ให้อุ่น ไม่ให้ดังค์ เป็นค่ารถค่าใช้จ่ายประจำวัน และเขาจะอยู่ได้ยังไง เมื่อ แต่ธรรมะ

(หลวงตาปพนพชร: ๒: ๑๔๔-๑๔๕)

ท่านให้กับผู้ป่วยได้ทุกอย่าง ประทับใจ ว่าท่านจะบอกเล่ายังไงต้องกังวล ไม่มีเงิน มากอกหลวงตา ไม่มีช้า กิน มากอกหลวงตา ไม่มีผัก กิน มากอกหลวงตา ไม่ต้องเกรงใจ บอกได้หมด

(ผู้ป่วย ๓: ๒ ๒๔-๓๐)

๑.๒ อุญกันเป็นครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุด เมื่อประสบกับความทุกข์สิ่งแรกที่คนที่มีความทุกข์คงจะเป็นอะไรไม่ได้นอกจากสماชิกในครอบครัวไม่ใช่จะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง สามีภรรยา ลูกหลาน ทุกคนต่างล้วนเป็นส่วนสำคัญในชีวิต หลวงตาทำโโรคยาลให้มีความแตกต่างไปจากสถานพยาบาลทั่วไป คือการทำให้สถานที่แห่งนี้ไปเหมือนบ้านหลังที่สอง คนที่เข้ามาที่นี่ต่างเหมือนพี่น้องกัน หลวงตามาไม่ต้องการแบ่งแยกว่า ครอบครัวนี้รวย ครอบครัวนี้จน น้ำจากกรุงเทพ นี้เป็นคนต่างจังหวัด ทุกคนเป็นเพื่อนมนุษย์ ร่วมชะตากรรมเดียวกัน มีลูก มีทุกข์ร่วมกัน มีอะไรต่างต้องช่วยพึ่งพา กัน ดังที่ท่านกล่าวว่า

อยู่กันเหมือนพี่เหมือนน้องดูแลกัน ดูแลจิตดูแลวิญญาณ เชิงกันและกัน ช่วยเหลือ เชิงกันและกัน ทำให้ชีวิตมีความสุขได้ไม่แพ้ การที่เราต้องไปอยู่โรงพยาบาล อยู่ในตึกมีห้องแอร์ คายาก็แพงค่าห้องก็แพง ทำให้เราหมดเนื้อหมดตัวไปกับการรักษาไม่ได้ทำให้เราได้ขึ้นมาขึ้นกำลังใจ ก็ส่วนนึง กำลังความ

กำลังบูญกำลังกุศลที่เราแต่ละคนทำก็คงจะช่วยกันดูแลกันและกัน ไม่ควรที่จะทอดทิ้งกันถึงเรามาจากต่างบ้านต่างเมือง ต่างจังหวัด ต่างประเทศ แต่เราก็มาอยู่ด้วยกันรักกันเหมือนพี่เหมือนน้อง มีอะไรรัก แบ่งกันอย่างที่หลวงตามาแบ่งให้หมด ไม่มีอะไร กับอกแบ่งกันไป เราต้องไม่อดช่วยกัน (เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ วันเสาร์ ที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ เวลา ๙.๐.๓๕ -๑๐.๐๐ น.)

๒. ให้เวลาผู้ที่มีความทุกข์ในการเข้าใจชีวิต

ทุกคนเกิดมาล้วนแต่มีทุกข์ ทั้งทุกข์ทางกาย และทุกข์ทางใจ ทุกข์ทางกายเป็นธรรมชาติของชีวิตที่ต้องประสบความแก่ชรา สังขารโดยรานำมาซึ่งทุกข์กายไม่ว่าจะเป็นการเดินเหินไม่สะดวก ความเจ็บไข้ฟื้นมาซึ่งความทรมานในกายและความดาย nämมาซึ่งความเครียดเลี้ยจ ทุกข์กาย เป็นลิ่งที่ใครไม่สามารถเลี้ยงหนี้ แต่ทุกข์ใจเป็นลิ่งที่ตัวเรา ก่อให้เกิดขึ้นมาเอง การไม่รู้สึกความจริงของชีวิต หรือไม่ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นกับชีวิตของตนเอง ยอมนำมามาซึ่งให้บีบคั้น ยึดในความต้องการที่ตนเองอยากรู้สึก ให้มี แต่เมื่อไม่ได้ไปตามที่ต้องการก็นำมาซึ่งความทุกข์ใจ เช่นเดียวกับผู้ป่วยมะเร็ง และญาติผู้ป่วย เมื่อรู้ว่าตนเองป่วยเป็นมะเร็ง หรือคนที่ตนรักป่วยเป็นมะเร็ง นำมาซึ่งความเครียดเลี้ยจ ให้ห่อที่ยวเหมือนชีวิตนี้ได้สิ้นสุด ไม่มีอนาคตอีกด้อไป หลวงตามาเข้าใจสภาวะที่เกิดขึ้นของบุคคลเหล่านั้น ลิ่งหนึ่งที่ท่านทำคือการปล่อยให้พวกรู้สึก อารมณ์ที่เกิดขึ้น ค่อยๆ เรียนรู้และเข้าใจตนเอง ไม่เข้าไปยุ่งหรือบังคับแต่อย่างใด

๒.๑ ค่อยๆ ให้เรียนรู้ชีวิต

หลวงตามาใช่เช่น หรือพยาบาลที่มีหน้าที่เพียงการรักษาให้คนไข้หายจากความเจ็บป่วยเท่านั้น ท่านเข้าใจ

ความจริงของชีวิตมนุษย์ เข้าใจสภาวะใจของมนุษย์ที่ต้องประสบกับโรคร้ายที่หนทางในการรักษาแทบบิบหรี่ ภาวะที่มีดีแต่ด้าน ไร้ที่พึ่งพิงของพวกรู้สึก ไม่ได้ตอบโจทย์ชีวิตของพวกรู้สึกแล้ว การมาที่นี่หลายคนมาเพราหมดหนทางที่จะรักษา marrow ความดาย ด้วยใจที่ไม่อาจยอมรับได้ หรือมาเพื่อหวังโอกาสที่จะหายจากโรคร้ายด้วยการเยียวยาแบบทางเลือก แต่ไม่ว่าจะมาด้วยจุดประสงค์ใด ก็ตามจิตใจของพวกรู้สึกเต็มไปด้วยความทุกข์ทั้งทางกายและจิตใจ การมาอยู่ที่นี่หลวงตามาไม่มีจุดประสงค์ที่จะมุ่งเพียงรักษากายอย่างเดียว การเข้าใจความจริงของชีวิตตามแนวทางพุทธศาสนาคือจุดประสงค์ของการมารับการเยียวยาที่นี่ ผู้ป่วยและญาติที่มาอยู่ที่นี่จะเกิดคุณประโยชน์กับตนเอง ก็ต้องมั่นเรียนรู้ ทำกิจกรรมกับหลวงตามาอย่างสม่ำเสมอ ค่อยทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ดังที่หลวงตามาให้สัมภาษณ์ว่า

คนไข้ที่มาแรกๆ ก็จะเครียด หลังๆ ก็จะค่อยๆ ดี พอหลังจากที่เราดึงจิต ดึงความทุกข์ ดึงความกังวลใจต่างๆ ให้หยุดให้ยาให้ธรรมะเข้าที่ลະขັບທີລະตอน ทีละ step by step บางคนก็มาเร็วกลับเร็ว ก็ไม่ได้อะไร แต่ถ้าคนมาค่อยๆ เรียนรู้แล้วมาเข้าใจชีวิต เข้าใจว่ามารเริงนั้นมันไม่ใช่ของง่าย ถ้ามันของง่ายในโลกนี้คงไม่มีใครตายนะจะรึ

(หลวงตามาปัพพนพัชร์: ๒: ๗๔-๘๙)

๒.๒ ไม่มั่งคับจิตใจผู้ที่เข้ามาหา

พระพุทธเจ้าเคยตรัสว่าเราเป็นเพียงผู้บุกทางให้เท่านั้น ธรรมที่เราแสดง ไม่ใช่ลิ่งที่ต้องมาบังคับให้เชื่อแต่ธรรมคือสิ่งที่น้อมเข้ามาใส่ตัวเพื่อนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน หลวงตามาคือลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า วิธีการเยียวยาของท่าน ไม่ใช่การบังคับให้ทำตามกฎ โดยเฉพาะ

ธรรมะ ซึ่งเป็นเรื่องส่วนบุคคล ท่านก็ไม่เคยที่จะบังคับให้ใครมาเชื่อ หรือปฏิบัติตามในลิ่งที่ท่านทำหรือท่านแนะนำ ท่านเข้าใจว่าคนแต่ละคนล้วนแต่มีจิตใจที่แตกต่างกัน บางคนชอบฟังธรรมะ บางคนชอบลัวดมันต์ บางคนชอบทำสมาธิสามารถนั่งสมาธิได้นานเป็นชั่วโมง แต่บางคนไม่ชอบทำอะไรทั้งสิ้น การมาที่นี่ต้องการเพียงทานยาสมุนไพร และต้องการหายท่านนั้น อย่างอื่นเข้าไม่เปิดรับ หลวงตา เยียวยาจิตใจบุคคลเหล่านี้มากการทำให้ท่านเข้าใจและไม่เลิ่จ เพราะทุกคนล้วนแต่ต่างจิตต่างใจกัน ดังที่ท่านให้สัมภาษณ์ว่า

ทำยังไงเราถึงจะนำหลักศาสนาหรือ
หลักปฏิบัติ มาซึ่งของบอกทางให้เข้าได้เข้าใจ
ซึ่งของบอกทางให้เข้าเข้าถึงและก็ให้เข้าได้
พัฒนาจิตของตัวเองเป็นลำดับ ซึ่งเราจะไป
force เขาระงง ไม่ได้ เราจะไปกดดันให้เข้า
ทำอย่างที่เรารอイヤกให้เข้าทำไม่ได้ เราต้อง¹
ถามก่อนว่าลิ่งที่เราไป force เข้าให้เข้าทำ
ถ้าเราไปทำอย่างนั้นบ้างเราจะรู้สึกอย่างไร

(หลวงตาปพนพัชร์: ๒: L ๖๕-๓๐)

๓. ให้ความรักและความเมตตาแก่ผู้ที่มีความทุกข์

ไม่ว่าใครเมื่อได้มารู้สึกหลงตา ทุกคนต่างพูด เป็นเสียงเดียวกันว่าลืมความเครียด ความกังวลที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเองไปชั่วขณะ มีแต่ความสนุกสนาน ขบขัน ท่านชอบมีเรื่องตลกເ酵าเล่าให้ผู้ป่วยและญาติฟัง และทุกครั้งที่ท่านไปตรวจผู้ป่วยตามตึกต่างๆ ผู้ป่วยและญาติ จะรู้สึกอบอุ่นและดีใจที่ท่านมาหา ความรัก ความเมตตาที่ท่านมีให้กับผู้ป่วยและญาติมีมากหมายหาศาล เพราะปณิธานของท่านที่มีความตั้งใจแล้วว่า ชีวิตที่เหลืออยู่นี้ จะอุทิศตนเพื่อผู้ป่วยและผู้ที่มีความทุกข์ด้วยกำลังและความสามารถของท่านที่มีอยู่ ความรักความเมตตาที่เกิดขึ้น

ก็เกิดจากความเข้าใจในความทุกข์ของผู้ป่วย ดังที่ผู้ป่วยคนหนึ่งให้สัมภาษณ์ว่า “ท่านมีเมตtagabbawa ใจดี สนใจเรามาตรฐานลดมาตรฐานลดระยะเวลา วันนี้เราราบุดแค่ไหน วันนี้เราเป็นอะไร ท่านสนใจเรารีดมากประทับใจท่าน คือไปไหนไม่เคยเจอบนนี้” (ผู้ป่วย ๔: L ๔๔-๔๙)

๓.๑ ทำงานเพื่อทุกคนอย่างเต็มที่

ความเห็นด้วยอย่างอ่อนล้าຍ่อมเกิดขึ้นได้ กับทุกคนเมื่อทำงานด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจ หลวงตาปพนพัชร์มีความตั้งใจทำงานเพื่อยียาจิตใจผู้ป่วยและผู้ที่มีความทุกข์อย่างเต็มกำลังและความสามารถ จากแต่ก่อนท่านเป็นพระป่าที่มุ่งปฏิบัติธรรม ปลิกตัวออกจากลังกม หาความสงบภายในใจ แต่เมื่อท่านป่วยเป็นมะเร็ง ทำให้ท่านได้เรียนรู้ชีวิต และเข้าใจความจริงของชีวิตมากขึ้น การปฏิบัติธรรมไม่ใช่การมุ่งหนีออกจากลังกม แต่เป็นการกลับมาสู่ลังกม กลับมาเพื่อช่วยเหลือลังกม ช่วยเหลือคนที่มีความทุกข์ยาก ให้เข้าได้เห็นถึงธรรมะ สัจธรรมของชีวิต สร้างปัญญาให้เกิดขึ้นกับพวกราคาตามแนวทางพระพุทธศาสนา ดังที่ท่านให้สัมภาษณ์ว่า

เข้าใจเข้า พยายามที่จะเข้าถึงเข้าให้มากที่สุด เท่าที่เรามีโอกาสเมื่อเวลา มีแรงช่วย คือเราจะไปช่วยเกินแรงได้ในวันหนึ่งก็มี ๒๔ ชั่วโมง มันไม่เคยเกิน ๒๔ ชั่วโมง กับหนึ่งนาทีซึ่ก็ พอดียังคืนบุป มนไม่เคยไปเที่ยงคืนสองนาที มนอยู่ของมนอย่างนั้น เราเกิดต้องทำงานเท่าที่เราทำเราเก็บทำเต็มที่ ทำทั้งกลางวันกลางคืนตีสามตีห้า แต่ไม่ทำ ทำงาน เหนื่อยก็นอนแผลงส่องลึง

(หลวงตาปพนพัชร์: ๒: L ๔๐๖-๔๑๑)
และคำให้สัมภาษณ์จากผู้ป่วยคนหนึ่ง

กลัวท่านเห็นอยู่ ดูสิหลงดาวางอะไร ไว้ยะอะยะะไปหมดเลย ท่านเห็นอยู่ อยากให้ท่านเอาให้สิ่งแต่กลัวท่านเห็นอยู่ ใช้ก็ยัง

ต้องลงมา ไม่สบายก็ยังต้องลงมา เลี้ยงไม่มีแล้วก็ยังคงคิดในใจเห็นอยู่หลวงตามทักษิพักบ้างสิ ท่านลงมานั่งทำกิจกรรมกับผู้ป่วย
(ผู้ป่วย อ: ๑.๒๗๒-๒๗๖)

๔. ให้ธรรมะและนำปฏิบัติธรรม

หลวงตามเคยผ่านประสบการณ์ความเจ็บปวดจากการป่วยเป็นมะเร็ง ท่านรู้ว่ามีความทุกข์ทรมานอย่างไร การแพทย์สมัยใหม่อาจสามารถรักษาได้เพียงร่างกายเท่านั้น แต่เรื่องของจิตใจเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน ผู้ป่วยจำนวนมากน้อยจากต้องทนทุกข์ทางกายแล้ว ทุกข์ทางใจพบเข้า ก็ต้องการได้รับการเยียวยา เช่นเดียวกัน ซึ่งที่หลวงตามป่วยสิ่งสำคัญของการเยียวยาจิตใจคือพลังใจในการต่อสู้กับโรคร้าย และพลังใจที่ท่านได้รับ คือ ธรรมะในพุทธศาสนาและการปฏิบัติธรรม ยามที่ท่านเจ็บปวดทรมานการกำหนดความเจ็บตามที่ต่างๆ การภาวนาพุทธ หรือการระลึกถึงความตายทำให้ท่านปล่อยวางทุกอย่างรอบกาย และหันเข้าสู่ร่างกายใจที่เกิดขึ้นกับตนเอง ท่านลังผ่านพ้นวิกฤติแห่งชีวิตนี้มาได้

๔.๑ ธรรมะเป็นเครื่องมือในการเยียวยาจิตใจ
หลวงตามมองว่าญาที่สำคัญที่สุดในการเยียวยาจิตใจคือ ธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นโภlostที่ช่วยให้ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยเข้าใจตนเองและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง ตามความเป็นจริง สามารถยอมรับกับเหตุการณ์ที่ตนเองกำลังประสบด้วยความยินดี ดังนั้นการมารยาที่นี้หลวงตามไม่ได้มองเพียงการรักษาพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งให้หายเท่านั้น เพราะท่านเข้าใจว่าโรคมะเร็งเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ แต่ผู้ป่วยจะอยู่กับโรคมะเร็งด้วยใจที่ยอมรับได้อย่างไร และญาติผู้ป่วยจะทำใจยอมรับได้อย่างไรเมื่อคนที่รักต้องมาป่วยเป็นมะเร็ง สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญที่หลวงตามเน้นย้ำอยู่เสมอ ดังที่ท่านกล่าวว่า

“การที่เราอยู่อิริยาบถไม่ใช่ว่าเข้ามารับภาระยาเสียกลับไปบ้าน อย่างนั้นก็ไม่ถูก แต่ต้องเอาธรรมะเข้าไปด้วย ใจมีธรรมะและปรับปรุงตนเองพัฒนาจิตใจตนเอง พัฒนาทุกอย่างตามสภาพความเป็นจริงทุกวัน” (เทศน์ที่อิริยาบถวันศุกร์ ที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๓ เวลา ๒๐.๓๐ น.-๒๑.๐๐ น.)

๔.๒ การเข้าใจในการทำสามາชี

การฝึกสามາชีมีรูปแบบและกลวิธีต่างๆ กันซึ่งขึ้นอยู่กับอาจารย์ที่สอน หรืออาจขึ้นอยู่กับอุปนิสัยที่เรียกว่า จริตของแต่ละคน แต่ถึงแม้ว่ามีรูปแบบมากมาย แต่การทำสามາชีมีแนวร่วมจุดร่วมเดียวกัน คือ ทำอย่างไรจะให้จิตมากำหนดแนวโน้มอยู่กับสิ่งลึกลับเดียว ที่เรียกว่าจิตมีอารมณ์เดียว ไม่พุ่งชានหัวด้วยไฟไปทางอื่นหรืออารมณ์อื่น ช่วงเวลาที่หลวงตามป่วยเป็นมะเร็งและการรักษาด้วยแพทย์สมัยใหม่ อาการเจ็บปวดทางกาย และผลของการรักษาทำให้ท่านทรมาณ การทำสามາชีเป็นวิธีการหนึ่งที่ท่านใช้ในการบรรเทาความเจ็บปวด และผลของการทำสามາชีไม่ใช่แค่ร่างกายที่ทุเลาเบาบางลงจากความเจ็บปวด แต่ท่านกลับได้พบหมายความของชีวิต เข้าใจความจริงที่เกิดขึ้นกับร่างกาย เกิดการวางแผนป้องกัน ปล่อยวางทุกอย่างรอบตัว เมื่อจิตใจมีความสงบ ดังนั้น การทำสามາชีจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่หลวงตามใช้ในการเยียวยาจิตใจผู้ป่วย ญาติ และผู้ที่มีความทุกข์ บางครั้งท่านก็ใช้การทำสามາชีควบคู่ไปกับการสอนธรรมะ เมื่อผู้ป่วยและญาติอยู่ในภาวะที่สงบใจน้อมรับฟังธรรมที่ท่านสอน

ทุกวันนี้ถ้ามีการปวดหัวขึ้นมาจะไม่ทานยาแก้ปวดเลย จะนั่งสามາชีพุทธฯ อย่างเดียว สามາชีไม่จำเป็นต้องนั่งกลางคืน อย่างเดียว เราควรสอนก็ทำสามາชีได้ เราทำให้จิตใจเราสงบมากเท่าไหร่ นั่นแหละคือผลประโยชน์ต่อตัวเราเท่านั้น

(มนิ วรรณเจริญกิจ ม.ป.ป.: ๑๗๔)

๔.๓ การเตรียมจิตใจให้สงบ

ในวาระสุดท้ายของชีวิต ซึ่งไม่มีคราวรู้ว่าจะ เกิดขึ้น เมื่อใด สิ่งสำคัญคือการเตรียมจิตใจรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ หลวงตาจึงหมั่นให้ผู้ป่วยได้ฝึกฝนอบรมศีล สมารถ และปัญญาเป็นประจำ คือการทำบุญ ทำงาน รักษาศีล หลายคนเมื่อยังไม่ป่วยเป็นมะเร็งก็ไม่เคยคิดที่จะทำบุญ แต่ เมื่อป่วยแล้ว ถึงจะรู้จักการทำบุญ หลวงตา อยากให้ผู้ป่วย และญาติสร้างบุญสร้างกุศลให้เกิดขึ้นกับตนเองมากๆ บุญ สามารถทำได้หลายวิธีไม่ว่าจะเป็นทางกาย วาจา และใจ หมายถึงการสำรวจอยู่ในศีล สมารถ และปัญญาที่อยู่ใน การสร้างบุญกุศลก็เพื่อเตรียมจิตใจเราให้เข้าใจในความสงบ ไม่ หวั่นไหวสั่นคลอนไปกับสิ่งที่เข้ามากระทบกับชีวิต และทำให้ จิตใจเราได้รับการบีบคั้น เป็นทุกข์ทางใจ ดังที่หลวงตา่าว

บุญทั้งหลายเราต้องทำ กรรม

ทั้งหลายที่ดีกุศลธรรมสร้างไว้เสมอ
อกุศลกรรมอกุศลจิตที่ทำให้จิตเราเครื่อง
หมองแม้เพียงเล็กน้อยเราก็ต้องตัดมัน
ออกไป ไม่ให้เข้ามาในจิตของเราไม่ว่าเรื่อง
อะไรทั้งนั้นที่มันทำให้ใจเราเครื่อง ใจเราไม่
สงบ

(เทคโนโลยีโหรคยศala วันเสาร์ ที่ ๒ ตุลาคม

๒๕๕๓ เวลา ๑๐.๑๕ น.-๑๑.๐๐น.)

ตลอดระยะเวลาหลังปีที่หลวงตาปพนพชร จิรัมโน ได้ทุ่มเทกายและใจในการเยียวยาจิตใจผู้ป่วยมะเร็ง ญาติ ผู้ป่วย ตลอดจนผู้ที่มีความทุกข์ ให้เข้าใจถึงสัจธรรม ความจริงของชีวิต ตามแนวทางพระพุทธศาสนา คือ การยกระดับจิตใจจากจิตใจที่บีบคั้น ใจที่มีดबดดลของอยู่กับ ความทุกข์ มาสู่สภาวะใจที่ปลดปล่อย สว่างสดใส คือมีใจ ที่สงบร่มเย็น ไร้ชีงความทุกข์ ความทุ่มเทและความตั้งใจ ที่ทำ ลดคลื่นใจ เต้นรhythmn ของพระพุทธเจ้าที่ทรงบอก ให้ลักษณะของท่านปฏิบัติ คือการให้พระสงฆ์ทั้งหลายท่องเที่ยว

ไปเพื่อเผยแพร่ธรรมที่พระองค์ทรงแสดง เพื่อโปรดลัตัว ทั้งหลายที่เต็มไปด้วยกองทุกข์ มีอวิชชาความจำ ไม่สามารถเข้าใจความจริงของชีวิต และธรรมชาติ ให้พากษาได้เห็นธรรม ได้เข้าใจความจริงของชีวิตตามความเป็นไปกฎแห่งธรรมชาติ หรือสร้างลัมมาทิฐิให้เกิดขึ้นแก่พากษา

งานเยียวยาทางจิตใจของพระสงฆ์แต่ละรูปที่ พบในลังค์คงจึงมีวิธีการที่หลากหลาย พระสงฆ์บางรูปใช้ พิธีกรรมเป็นลือกลางในการช่วยเหลือผู้ที่มีความทุกข์ เช่น การละเดชะเคราะห์ในรูปแบบต่างๆ บางรูปใช้การพยากรณ์ โชคชะดาควบคู่ไปกับการให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาชีวิต บางรูปสอนปฏิบัติธรรม กรรมฐาน และเทศนาสอนธรรมดังเช่นงานวิจัยของพระมหาဏี่นี้ นันทวิสาร (๒๕๔๐) ศึกษา บทบาทของพระสงฆ์กับการรักษาสุขภาพ : กรณีศึกษา พระครุจัնทคุณวัฒน์ ผลการวิจัยพบว่า พระครุจัնทคุณวัฒน์ มีบทบาทในการรักษาสุขภาพให้ผู้ป่วยทั้งภายในและภายนอก หมู่บ้านโดยปัจจัยที่ทำให้ผู้ป่วยมารักษาภัยทั้งหมดมี ประลิทวิภาพของยาสมุนไพร และวิธีการรักษาโรคของ หมู่พระ ที่ใช้วิธีแบบพุทธໄเลยศาสตร์แบบพื้นบ้าน ประกอบ กับวิธีการแบบการแพทย์แผนไทย ผู้ป่วยภัยในส่วนมากใช้ ยาของหมู่พระรักษาประกอบกับการรักษาของการแพทย์ แผนใหม่ ส่วนผู้ป่วยภัยนอกซึ่งส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัดมา ทำพิธีໄเลยศาสตร์ที่วัดกับรับยาไปรักษาเอง พบว่าพระครุจันทคุณวัฒน์กับชุมชนมีความล้มเหลวและลังเลริมสนับสนุน ซึ่งกันและกัน จะเห็นว่าวิธีการของพระครุจันทคุณวัฒน์มี ความแตกต่างจากหลวงตาปพนพชร แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองท่านมีสิ่งที่เป็นจุดร่วมเดียวกัน คือ การมอบธรรมะให้ กับผู้ที่มีความทุกข์ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของพระสงฆ์

Corsini & Wedding (2008) กล่าวว่า งาน เยียวยาจิตใจทางพุทธศาสนานั้นไม่ใช่เพียงการรักษาจิตใจ เท่านั้น แต่เป็นการพัฒนาจิตใจจากความสุข มาสู่ความสงบ

ความสงบที่เกิดจากปัญญาที่เข้าใจความจริงของชีวิต ดังนั้น ผู้ป่วยจะเริ่ง และญาติเท่านั้น แต่เป็นการพัฒนาจิตใจเพื่อ
บทบาทของหลวงตาปพนพัชร์ จิรธัมโม จึงไม่ใช่แค่การรักษา เข้า ให้พวกรเข้าเข้าใจธรรมชาติของชีวิต

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- งามพิศ ลัตย์ส่งวน. (๒๕๔๗). การวิจัยเชิงคุณภาพทางมนุษยวิทยา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาย โพธิลิตตา. (๒๕๔๐). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : ออมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ชื่นจิตต์ เพชรชาติ. (๒๕๔๔). การศึกษาความสามารถในการให้คำปรึกษาของพระภิกษุสงฆ์. รายงานวิจัยฝ่ายอบรม
อนามัยในบ้าน ศูนย์ฝึกอบรมปฐมพยาบาลและสุขภาพอนามัย สภากาชาดไทย.
- ณรงค์ศักดิ์ ถีรวงศ์. (๒๕๔๑). การรักษาโรคมะเร็งของโรคคายคอล วัดคำประมง. รายงานการวิจัย อโรคคายคอล
วัดคำประมง.
- นวรัตน์ สุวรรณผ่อง. (๒๕๔๔). การศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ไทย กับงานสังคมสงเคราะห์จิตเวช. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บรรพต วีระสัย, บุญลือ วันทายนต์ และ/or วีระสัย. (๒๕๔๓). พระสงฆ์กับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ。
- พระธรรมปีฎก (ป.อ.ปยุตโต). (๒๕๔๖). พุทธธรรม (พิมพ์ครั้งที่ ๑๑). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์
ราชวิทยาลัย.
- พระมหากิจการ โชติปุญโญ (ยุติพันธ์). (๒๕๔๗). การศึกษาพุทธวิธีการให้การปรึกษาที่ปราศดันตปีฎก.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์
ราชวิทยาลัย.
- พระมหาธานี นันทวิสาร. (๒๕๔๐). บทบาทของพระสงฆ์กับการรักษาสุขภาพ : กรณีศึกษาพระครูจันทคุณวัฒน์
วัดน้ำawan ตำบลบางเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนา
ชุมชนบทศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระมหาบุญเกิด มะพารัมย์. (๒๕๔๔). บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชนที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทยกรณีศึกษา :
หลวงพ่อเม้า อิสสิโร วัดป่าเลไลย และเครือข่ายจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา
พัฒนาชุมชนบทศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระมหาเพลิทชี ลัตญาธ. (๒๕๔๗). บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนบทศึกษากรณี : พระเทพสึมากรณีกับการพัฒนา
ชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชุมชนบทศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระราชวรรณี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (๒๕๔๗). สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโภมลคีมทอง.
- พระคริวิสุทธิ์เมลี. (๒๕๔๖). บทบาทของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยานุกูล.
- พุทธทาสภิกขุ. (๒๕๔๐). สุขภาพทางจิตวิญญาณ. กรุงเทพฯ : กลุ่มพุทธทาสศึกษา มูลนิธิเมตตาธรรมรักษ์.
- แพรคงทิริกล, ด. (๒๕๔๑). การเขียนความเรียงทางสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ [Studying for a degree in the
humanities and social sciences] (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการสอน.
ภาควิชาการปักษ์ขวา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ๑๙๘๖)

มณี วรรธนเจริญกิจ. (ม.ป.ป.). หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานปริญญาบัตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : วีรานุสรณ์การพิมพ์.

มณี วรรธนเจริญกิจ. (ม.ป.ป.). อโศกยศala วัดคำประมง. กรุงเทพฯ : วีรานุสรณ์การพิมพ์.

ลักษณา ลริวัฒน์. (๒๕๔๘). การศึกษารายกรณี. กรุงเทพฯ : โอดี้ยนล็อตเตอร์.

วไลพร ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม. (๒๕๒๑). บทบาทของพระสงฆ์ไทยที่เป็นหมօพระในด้านการบำบัดรักษาโรคแก่ชุมชน. รายงานการวิจัย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะลังคамศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. สมบัติ ลกุลพรรณ์. (๒๕๔๐). ความรู้และการปฏิบัติกรรมของพระสงฆ์ด้านสุขภาพจิตชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาลุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุภาร্ত จันทวนิช. (๒๕๒๙). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาร্ত จันทวนิช. (๒๕๒๑). การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาพร ออาจเดช. (๒๕๔๔). บทบาทหมօพื้นบ้านทางด้านสุขภาพจิตชุมชน : กรณีศึกษาหมօธรรมบุญ นานวลดบ้านดอนลัมพันธ์ ตำบลท่าหาดยาว อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนาชุมชนบทศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

โลเร็ช โพธิแก้ว. (๒๕๔๗). การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวพุทธ. บรรยายวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๗. คณะจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หายุมวงศ์ คงชา. (๒๕๕๐). การขับเคลื่อนวิถีพุทธภายในได้กระแสบริโภคนิยม : ศึกษากรณีพระสุบิน ปณิโต วัดไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารลังคам บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ภาษาอังกฤษ

Chio, C.C., Shih, F.J., Chiou, J.F., Lin, H.W., Hsiao, F.H., & Chen, Y.T. (2008). "The lived experiences of spiritual suffering and the healing process among Taiwanese patients with terminal cancer." *Journal of Clinical Nursing* 17, 735-743.

Corsini, R.J., & Wedding, D. (2008). *Current psychotherapies*. USA: Thomson Brooks/Cole.

Denzin, N.K., & Lincoln, Y.S. (Eds.). (2000a). *Handbook of qualitative research* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Eisendrath, P.Y., & Muramoto, S. (2002). *Awakening and insight Zen Buddhism and psychotherapy*. New York: Brunner-Routledge.

Faiver, C., Ingersoll, R.E., O'Brien, E., & McNally, C. (2001). *Explorations in counseling and spirituality: philosophical, practical, and personal reflections*. Canada: Thomson Learning.

Gombrich, R.F. (1996). *Theravada Buddhism*. London: Routledge.

- Heinze, R.I. (1951). **The Role of the Sangha in modern Thailand.** Taipei: The Orient Cultural Service.
- Heinze, R.I. (1988). **Trance and healing in Southeast Asia today.** Bangkok: White Lotus.
- Kate, C.B., Spitzer, J., & Koffman, J. (2009). "Involvement of Rabbinic and communal authorities in decision-making by Haredi Jews in the UK with breast cancer: An interpretative phenomenological analysis." **Social Science & Medicine** 68, 323-333.
- Leavey, G., Loewenthal, K., & King, M. (2007). "Challenges to sanctuary: The clergy as a resource for mental health care in the community." **Social Science & Medicine** 65, 548-559.
- Peltzer, K. (1997). "The role of religion in counseling victims of organized violence." **The Journal of Transpersonal Psychology** 29, 13-29.
- Sheikh, A.A., Sheikh, K.S. (1989). **Eastern & western approaches to healing: Ancient wisdom & modern knowledge.** Canada: John Wiley & Sons, Inc.
- Simon, C.E., Crowther, M., & Higgerson, H.K. (2007). "The Stage-specific role of spirituality among African American Christian women throughout the breast cancer experience." **Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology** 13, 26-34.
- Simoni, J.M., Martone, M.G., Kerwin, J.F. (2002). "Spirituality and psychological adaptation among women with HIV/AIDS: Implications for counseling." **Journal of Counseling Psychology** 49, 139-147.
- Stake, R.E. (2000). "Case studies" In N.K. Denzin and Y.S. Lincoln (Eds.), **Handbook of qualitative research**, Second Edition (p. 435-454). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Sullivan, L.E. (1987). **The Encyclopedia of religion.** New York: Macmillan and Free Press.
- Suzuki, L.A., Ahluwalia, M.K., Mattis, J.S., & Quizon, C.A. (2005). "Ethnography in counseling psychology research: Possibilities for application" **Journal of Counseling Psychology** 52, 206-214.
- Welwood, J. (2002). **Toward a psychology of awakening: Buddhism, psychotherapy, and the path of personal and spiritual transformation.** Boston & London: Shambhala.